

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2012. GADA 18. SEPTEMBRIS ● Nr. 69 (8244) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,53

Preiļu novads
uzsāk sadarbību
ar Azerbaidžānu

3. lappusē

Rožkalnu pagasta
bērni —
pašvaldības
prioritāte

5. lappusē

Kārli
Ulmani
pieminot

7. lappusē

Diena sportam, draudzībai un veselības stiprināšanai

● Saprātne, draudzība, izpalīdzība, sportiskā konkurence un mīlestība — ar tādu devīzi aizvadītā piektdienā Eiropas Mobilitātes nedēļas ietvaros Līvānu novada Sutru pagastā noritēja Līvānu novada pedagogu gadskārtējie sporta svētki, kas notika jau 13. reizi un pulcēja kuplu dalībnieku skaitu. Attēlā pedagogu sporta svētku atklāšanas gājiens. . Foto: A. Šņepsts

Turpinājums 2. lappusē.

Dienas centrā darbu uzsākušas atbalsta grupas

No Eiropas Sociālā fonda finansētajiem līdzekļiem projekta «Dienas centra pakalpojumu pilnveidošana Preiļu novadā» ietvaros septembrī darbu uzsākušas terapeitiskā atbalsta grupas no psihoaktīvām vielām atkarīgām personām, informē Preiļu novada sociālā dienesta vadītājas vietniece Anita Gāga. Šī projekta un katras grupas mērķis ir veicināt izpratni par ilgtspējīgu pozitīvu pārmaiņu nepieciešamību dzīvē.

Garīgā atbalsta grupu uzticēts vadīt Aglonas bazilikas vikāram priesterim Jurim Zarānam, kurš izglītojies un

profesionālo pieredzi guvis kā Latvijā, tā ārzemēs. Kā minēja J.Zarāns, visa pamatā ir sociāli vesela sabiedrība. Tāpēc atbalsta grupa būs vērsta uz jaunu vērtību apzināšanu, analizējot senčus, kuri lielā mērā ietekmē, kāda būs nākamā paaudze.

Ģimenes lomas nozīmīgumu personības, tajā skaitā arī atkarīgas personības, veidošanās procesā akcentēja arī psiholoģiskā atbalsta grupas vadītāja Žanna Grundāne-Belova. Pirmajā nodarbībā, ko apmeklēja daudz mērķa grupas dalībnieku, notika iepazīšanās un iekšējās kārtības noteikumu apspriešana, kas ir būtisks nosacījums produktīvam darbam. Mērķis ir iemācīt sadzīvot ar savu slimību. Diemžēl

sabiedrībā tas nav plaši atbalstīts uzskats, ka atkarība ir slimība. Tāpat plānots strādāt ar to pazīmju savlaicīgu atpazīšanu, kas liecina par «plosta» tuvošanos. Ž.Grundāne-Belova jau 20 gadus strādā kā Minesotas programmas speciāliste, viņas profils — grupu terapija, psiholoģiskā konsultēšana un psihodiagnostika.

A.Gāga uzsver, ka visi, kas vēlas iesaistīties grupu darbā, aicināti apmeklēt turpmākās nodarbības. Garīgā atbalsta grupā nākamā tikšanās plānota 25. septembrī pulksten 10.00, psiholoģiskā atbalsta grupā — 27. septembrī pulksten 11.00 Preiļu novada sociālā dienesta dienas centrā Aglonas ielā 1a. Sagatavoja L.Kirillova

NEAIZMIRSTIET ABONĒT

«NOVADNIEKU»

Abonēt var «Latvijas Pasta» nodaļās, pie pastniekiem, «Novadnieka» redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, un interneta mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā «Abonēšana».

Abonējiet šodien un saņemiet "Novadnieku" pēc piecām dienām!

ZIŅAS

Preiļos atjauno ielu asfaltbetona segumu

● Asfalta ieklāšana uzsākta ielās, kur ūdensvada un kanalizācijas ierīkošana jau pabeigta. Attēlā — darbi A.Paulāna ielā.

Uzsākta un turpinās asfaltbetona seguma atjaunošana ielās, kur tiek veikti darbi Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta «Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Preiļos, II kārtā» ietvaros, informē Preiļu novada domes lietvedības pārzinis Jānis Vaivodis.

Pašlaik darbi notiek objektos, kur ierīkots vai rekonstruēts ūdensvads un kanalizācija, bet, lai to veiktu, bija nepieciešams pārrakt esošo ielas segumu.

Seguma atjaunošana notiek tur, kur ūdensvada un kanalizācijas ierīkošanu veica SIA «Preiļu santehniks». Asfaltbetona segums atjaunots visā Sporta ielas garumā un platumā. A.Paulāna ielas posmā no Liepu ielas līdz Pils ielai asfalts atjaunots tranšeju un pieslēgumu vietās. Jelgavas ielas posmā no Liepu ielas līdz pareizticīgo dievnamam segums atjaunots tranšeju vietās. Līdzīgā veidā darbi tranšeju vietās uzsākti arī Liepu ielā un pakāpeniski tiks turpināti arī pārējās ielās. Asfaltēšanu veic SIA būvfirma «Ceļi un tilti».

Pašvaldības speciālists atgādina, ka sakarā ar nepieciešamību Brīvības ielā rekonstruēt lietus ūdens kanalizācijas sistēmu, attiecīgajos ielas posmos pirmās kārtas asfaltēšanas darbi notiks nākamā gada pavasarī. Rudenī un ziemā Brīvības ielā tiks nodrošināta grants šķembu klājuma atjaunošana.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Mācības uzsāk 201 000 skolēnu; mazāk nekā pērn

Šī gada 3. septembrī mācības kādā no Latvijas skolu vispārīglobošajām dienas mācību programmām pašvaldību un privātajās izglītības iestādēs sācis 200 961 skolēns, par to liecina nupat apkopotie Valsts izglītības informācijas sistēmas dati. Kopējais skolēnu skaits pēdējos gados Latvijā ir krietni vien samazinājies. Salīdzinot ar pagājušā gada 1. septembri, skaits ir samazinājies par 16 310 skolēniem, savukārt salīdzinot ar 2010. gada 1. septembri — par 28 078 skolēniem. No 1.-9. klasei mācās 167 611 skolēni, tajā skaitā 1. klasē 20 163 skolēni, kas ir par 663 skolēniem vairāk nekā pērn. IZM pirms mācību prognozēja, ka mācības 1. klasē varētu sākt 20 300 līdz 20 400 skolēnu, kas tomēr nav noticis. Vidusskolas klasēs no 10.-12. klasei mācās 33 350 skolēnu. Savukārt padziļinātajās programmās mācās 14 102 skolēni, kas ir par 312 vairāk nekā 2011./2012. mācību gadā. Kā informēja ministra padomniece komunikācijas jautājumos Inita Blačforda, tuvāko divu nedēļu laikā tiks aprēķināts piešķirtais finansējums, kas 2012./2013. mācību gadā tiks izlietots pedagogu darba samaksai, pēc principa «nauda seko skolēnam». Nezinot finansējumu, kas «seko līdz vienam skolēnam», pašlaik skolu direktori nevar informēt skolotājus par darba algas apjomu. Mācību gada sākumā IZM solīja aprēķinus par naudas apjomu vienam skolēnam paziņot septembra vidū.

Vilcienos būs bezvadu internets

AS «Pasažieru vilciens» (PV) interneta pakalpojumu nodrošināšanai līdz gada beigām plāno izsludināt iepirkuma konkursu, informē uzņēmums. PV jau no 2011. gada testa režīmā saviem klientiem piedāvā izmantot bezvadu internetu vilcienā. Vagoni, kuros ir iespēja lietot pakalpojumu, apzīmēti ar WiFi uzlīmēm. Lai spētu piedāvāt kvalitatīvu pakalpojumu, PV speciālisti veikuši testus visās dzelzceļa līnijās, pārbaudot iespējas lietot bezvadu internetu dažādās Latvijas vietās. Uzņēmumā skaidro, ka WiFi ierīkošana vilcienā ir sarežģīts process, jo interneta kvalitāti ietekmē gan vilciena kustības ātrums, gan dažādas elektroierīces, kas ir vilcienos, īpaši elektrovilcienos, un citi faktori.

Krājbankas administrators lidz šim izsolēs atguvis 533 019 Ls

Līdz šim notikušajās izsolēs likvidējamās AS «Latvijas Krājbanka» administrators SIA «KPMG Baltics» atguvis 533 019 latus. Kopumā izsolu uzvarētāji ir nosolījuši īpašumus par 1 508 000 latu, informēja «KPMG Baltics» pārstāvis Oskars Firmanis. Šajā summā nav iekļauts izsolītais «Latvijas Krājbankas» meitasuzņēmums ieguldījumu brokeru sabiedrība «Renesource Capital», kura akcijas par 14 700 latiem iegādājies Krievijas iedzīvotājiem piederošs uzņēmums SIA «Siminvest». Firmanis informēja, ka patlaban ir pilnībā samaksāts par diviem dzīvokļiem Rīgā, Brīvības ielā 74. Par tiem kopumā saņemti 234 000 latu. Savukārt 2473,84 latu samaksāti par automašīnu «Opel Astra», 8592,01 lats - par automašīnu «Audi A6», 5269,41 lats — par vēl vienu automašīnu «Audi A6», 1875,68 latu — par piekabi autovedēju «Boeckmann L616», 151 500 latu — par prasījuma tiesībām pret SIA «Alunāna biroji» un 37 879,99 latu par sešām automašīnām «Volkswagen Transporter». Kopumā ir samaksāti 441 590,93 latu. Šī summa atšķiras no kopumā atgūtās, jo administratoram ir ieskaitīta arī 10% priekšapmaksā, ko izsoles uzvarētāji veikuši, piesakoties izsolēm, skaidroja Firmanis.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

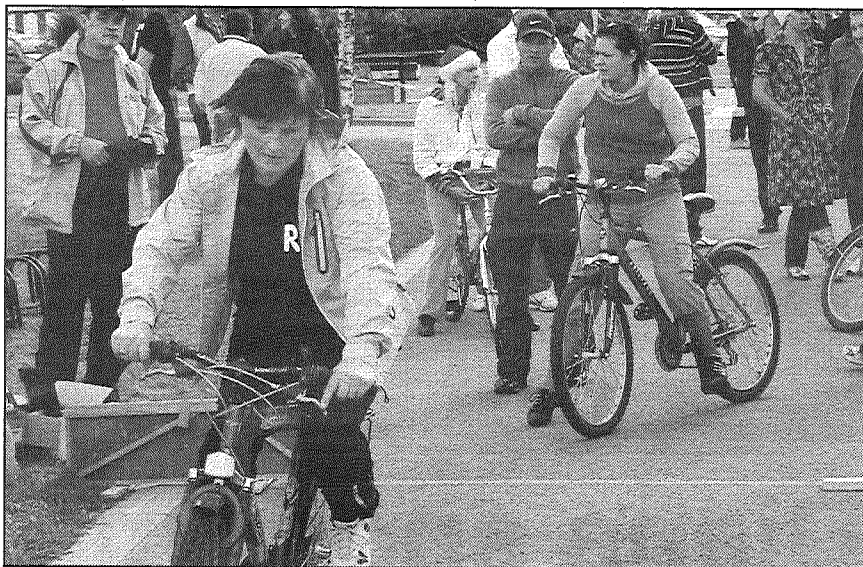
Diena sportam, draudzībai un veselības stiprināšanai

Sākums 1.lappusē

Līvānu novada izglītības iestāžu darbinieku sporta svētkos, kas notika Sutru pagastā, uzvaru guva novada domes komanda. Nākamruden šo sporta svētku norises vieta būs Turku pagasta Jaunsilavās.

Jau trīspadsmito reizi pēc kārtas uz ikgadējiem sporta svētkiem vienkopus pulcējās Līvānu novada izglītības iestāžu pedagogi un darbinieki, aicinot līdzī atbalstītājus — savus kolēģus. Pēc gadu gaitā izveidojušās tradīcijas izglītības darbinieku sporta svētki ik reizi notiek citā novada vietā. Sākotnēji bija pieņemts, ka sportotājus savās mājās uzņēma iepriekšējo spēļu uzvarētāji, taču pēc tam, kad uzvarētāja godā viena un tā pati komanda nonāca vairākkārt, organizatori nolēma, ka spēļu rīkošana jāuztic visiem pēc kārtas. Pagājušās piektdienas pēcpusdienā, kad skolās mācību stundas bija jau beigušās, komandas no visām izglītības iestādēm ieradās Sutru pagastā, kur plašā teritorijā pie kultūras nama bija iekārtota par vietu sportiskām aktivitātēm.

Atklāšanas parādē stājās aptuveni 200 dalībnieki. Bija pārstāvētas visas novada izglītības iestādes. Laika gaitā sporta svētki ieguvuši tādu popularitāti, ka tiem pieteicas arvien jaunas komandas. Jau vairākus gadus ar savu komandu, un regulāri uzvarot, sacensībās piedalās Līvānu novada dome, bet šogad dalībnieku skaitu papildināja vēl divas jaunas komandas — novada kultūras centra un Sutru pagasta pārvaldes komandas. Sporta svētku atklāšanā klātesošos sveica Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietniece, novada izglītības pārvaldes vadītāja Aija Usāne, Sutru pagasta pārvaldes vadītāja Valija Ruisa, Sutru pamatskolas direktors Māris Grigālis. Sacensību disciplīnas pedagogu sporta svētkiem izvēlamies tādas, kas vairāk piemērotas norises vietai, bez tam cenšamies katru gadu ieviest kaut ko jaunu, «Novadniekam» atklāja Līvānu novada sporta organizatore Māriete Vilcāne, kura sagatavoja gan spēļu nolikumu, gan arī veic pārējos organizatoriskos darbus. Viņa atzinīgi novērtēja Sutru pagasta pārvaldes un Sutru pamatskolas ieguldījumu veiksmīgā spēļu norisē. Šī gada pedagogu

● Tradicionāļajos Līvānu novada pedagogu sporta svētkos sacensības velotehnikā bija iekļautas pirmo reizi. Foto: A. Šņepsts

sporta spēles tika atzītas par labākajām līdzšinējā to norisē.

Sacensību dalībnieki savus fizisko veiklību varēja demonstrēt vairākās disciplīnās, kam Sutru pagasta centrā bija iekārtoti ērti laukumi. Vadības divcīņā un rulona veļšanas sacensībās par uzvarētāju kļuva kultūras darbinieku komanda, veloveiklības stafetē — Rožupes pamatskolas, bižu pišanas sacensībās — domes, slapjajās cīņās — Jaunsilavas pamatskolas, spēlē bez vārdiem — Jersikas pamatskolas, ratu vilkšanas sacensībās — Rudzātu internātpamatskolas komanda. Šaušanas disciplīnā labākos rezultātus guva Gundars Kucenčers un Ingūna Prikule, nūjošanā — Agita Vjakske. Kopvērtējumā uzvarētāju gods pienācās novada domes komandai, otrajā vietā — Jersikas, trešajā — Rudzātu speciālās internātpamatskolas pedagogi. Sacensību norisi vērtēja tiesneši galvenā tiesneša Pētera Romanovska vadībā. Māriete Vilcāne veiksmīgā sporta dienas norisē īpaši uzsvēra gan galvenā tiesneša, gan Sutru pagasta pārvaldes vadītājas Valijas Ruisas un Sutru pamatskolas direktora Māra Grigāļa ieguldījumu. Liels paldies par gardo zupu un pārējo cienastu tika teikts arī Rudzātu speciālās internātpamatskolas pavārem.

Pēc sacensībām komandas uzstājās ar «mājasdarbiem» — dažādiem priekšnesumiem, kas ar savu asprātību un hu-

moru skatītājiem izraisīja smieklus un jautrību. Visas komandas savus priekšnesumus bija rūpīgi sagatavojušas. Jaunsilavas pedagogi atminējās kolhozu laikus un jautrus notikumus no slaucēju ikdienas, Jersikas skolotāji oriģināli apspēlēja tikšanos pie Laimas pulksteņa, Sutru pamatskolas komanda bija iejutusies Eirovizijā populāro Buranovas vecmāmiņu lomā.

Pedagogu sporta svētki domāti gan tam, lai mudinātu pievērsties veselīgam dzīves veidam un iesaistīties fiziskās aktivitātēs, biežāk sportot, gan arī tam, lai vienas profesijas pārstāvji labāk cits citu iepazītu, sadraudzētos un saliedētos, sarunā ar «Novadnieku» atzina Aija Usāne. Skolotājiem tādējādi ir izdevība vairāk uzzināt par sava novada pagastiem. Viņa stāstīja, ka līdzekļi šo sacensību rīkošanai ik gadus tiek paredzēti domes budžetā. Katrs pagasts un skola, kas uzņemas svētku rīkošanu, izdomā ko jaunu un līdz tam nebijušu. Piemēram, šī gada sporta spēlēs jaunums bija ratu vilkšana, labirints, «slapjās» spēles — ar ūdeni pildītu balonu ķeršana. Lai arī ar humoru, tomēr ikvienas disciplīnas veikšanā bija vajadzīga veiklība, spēks, izturība, ātrums.

Pedagogu sporta svētki noslēdzās ar balli. Noteikta arī nākamo izglītības iestāžu darbinieku sporta svētku vieta, — tie notiks Turku pagasta Jaunsilavās. **L. Rancāne**

Atbalstu reģionālai mobilitātei nākamgad plānots īstenot divos Latvijas reģionos

Labklājības ministrija (LM) sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA) no nākamā gada plāno ieviest reģionālās mobilitātes atbalsta pasākumu, lai atbalstītu bezdarbniekus, kuri ir gatavi tuvināties darbavietām un strādāt Latvijā, informē Marika Kupče, Komunikācijas nodaļas vadītāja.

«Reģionālā mobilitāte ir darbaspēka pārvietošanās valsts iekšienē, nevis projām no Latvijas, bet uz darbu citā apdzīvotā vietā, kur ir pieprasījums pēc attiecīgām prasmēm un spējām. Tas nenozīmē pilnīgu pārcelšanos, bet var izpausties kā braukšana uz darbu un atgriešanās mājās. Tādējādi bezdarbniekiem piedāvās iespēju, lai viņi no savas dzīves vietas varētu nokļūt līdz darba vietai, kas bez atbalsta saņemšanas nebūtu izdevīgi vai būtu pat neiespējami,» uzsvē LM Darba tirgus politikas departamenta direktors Imants Lipskis. Lai pasākums uzsāktu

darbību 2013. gadā, sākotnēji pilotprojekta veidā, šobrīd LM strādā pie grozījumiem normatīvajos aktos. Tos līdz gada beigām paredzēts apstiprināt valdībā.

Pilotprojekta ieviešanas sākotnējā fāzē atbalsts paredzēts līdz 300 bezdarbniekiem 2 reģionos, viens no tiem ir Latgale, par otru vēl šobrīd notiek diskusijas. Plānots, ka pasākumu pakāpeniski ieviesīs arī citos reģionos. Rīgas pilsēta un Rīgas reģions nav atbalstāmās teritorijas, izņemot gadījumus, kad darba devējs/investors plāno izveidot vairāk kā 25 darba vietas un šo vakancitā aizpildīšanai izmanto iespēju aizpildīt tās ar NVA reģistrētajiem bezdarbniekiem. Atbalstu varēs saņemt NVA reģistrēti bezdarbnieki, kurš ir gatavs pieņemt darbu, kas atrodas ne mazāk kā 20 km no deklarētās dzīvesvietas, ja viņš vismaz 6 mēnešus ir reģistrēts kā bezdarbnieks vai arī ilgstoši (ilgāk par gadu) nevar atrast darbu.

Pilotprojekta sākotnējā fāzē darba

vietas, uz kurām dosies bezdarbnieki no atbalstītajiem reģioniem varēs būt kā turpat reģionā, tā arī citos reģionos, izņemot Rīgas reģionu.

Darbinieka darba algai pārbaudes termiņa laikā būs jābūt vismaz minimālās darba algas apmērā, bet ne lielākai par divu valsti noteikto minimālo mēneša darba algas apmēru. Sezonālie darbi netiks atbalstīti. Plānots, ka atbalstu sniegs pirmos četrus mēnešus no darba uzsākšanas un tā apjoms būs līdz Ls 280, bet ne vairāk kā Ls 70 mēnesī. Minētos līdzekļus bezdarbnieks varēs izmantot transporta un ires izdevumu segšanai. Uz šādu atbalstu bezdarbnieks varēs pretendēt ne biežāk kā reizi 3 gados, kopš iepriekšējā atbalsta saņemšanas brīža.

LM uzsvēra, ka šobrīd piedāvātie kritēriji un nosacījumi var tikt precizēti saskaņošanas procesā pirms iesniegšanas Ministru kabinetā. Iespējami nepieciešamais finansējums 2013. gadā ir aptuveni 84 tūkstoši latu no nodarbinātības speciālā budžeta.

Parakstīts sadarbības līgums starp Preiļu novada domi un Sahilas pašvaldību Azerbaidžānā

14. septembrī Preiļu novada domes sēžu zālē, klātesot pašvaldības darbiniekiem, deputātiem un iestāžu vadītājiem, tika parakstīts turpmākās sadarbības līgums starp Preiļu novadu un Karadagas rajona Sahilas pašvaldību Azerbaidžānā. Līgumu parakstīja Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs un Sahilas pašvaldības priekšsēdētājs Šukrans Nadžafovs (Shukran Najafov).

No 13. līdz 16. septembrim Preiļu novadā uzturējās delegācija no Azerbaidžānas. Tā bija šīs Aizkaukāza valsts ciemiņu atbildes vizīte pēc jūnijā notikušā Latvijas Pašvaldību savienības rīkotā pašvaldību vadītāju brauciena uz Baku un Karadagas rajonu, kurā iepazīt potenciālos sadarbības partnerus līdz ar citiem kolēģiem bija devies arī Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs.

Viesi no Azerbaidžānas iepazīta novadu, apmeklēja uzņēmumus, redzēja vietējo pašdarbības kolektīvu priekšnesumus, tomēr vizītes būtiskākais notikums bija sadarbības līguma parakstīšana. To uzrunā pirms līguma parakstīšanas uzsvēra arī Preiļu pašvaldības vadītājs A. Adamovičs. Viņš atzina, lai gan dokumentā ir tikai nēdaudzas oficiālas rindīņas teksta, tas paver plašas iespējas radošai sadarbībai kultūras, sporta un mākslas jomā, kā arī pavisam reālas iespējas attīstīt ekono-

miskos un tirdzniecības sakarus starp dažādu nozaru uzņēmējiem.

«Azerbaidžāna pašlaik ir viena no Kaukāza reģiona valstīm, kur pēdējā laikā jūtams visstraujākais attīstības kāpums. Sen sākušās draudzības saites ar Latviju pašlaik tiek attīstītas visaugstākajā līmenī. Ceru, ka sadarbība būs stipra un ilga, nesot labumu abu pašvaldību iedzīvotājiem, vairojot sociālo un ekonomisko attīstību,» teica Karadagas rajona Sahilas pašvaldības priekšsēdētājs Šukrans Nadžafovs. Savukārt Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs informēja, ka jau nākamgad tiek plānotas abu pašvaldību uzņēmēju delegāciju vizītes Latvijā un Azerbaidžānā, lai pārliecinātos, kādās nozarēs sadarbība ekonomiskajā un tirdzniecības jomā būtu visauglīgākā.

Azerbaidžānas pusi vizītē Preiļos pārstāvēja arī Sahilas pašvaldības priekšsēdētāja vietnieks Gasims Suleimanovs (Gasim Suleymanov) un pašvaldības budžeta komisijas loceklis Turals Džahangirows (Tural Jahangirov). Klātesošos uzrunāja arī Latvijas — Azerbaidžānas biedrības pārstāvis un uzņēmējs Alirza Guseinovs. Viņš atzina: «Tas ir vēsturisks notikums abām pašvaldībām. Atzīstami, ka sadarbība starp valstīm attīstās, pašlaik Azerbaidžānas puse parakstījusi jau astoņus līgumus ar Latvijas pašvaldībām. Tie ir tikai juridiski dokumenti, pamats, viss pārējais atkarīgs no pašvaldību ieinteresētības.»

● Piektdien, 14. septembrī, Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs (no labās) un Azerbaidžānas Republikas Karadagas rajona Sahilas pašvaldības priekšsēdētājs Šukrans Nadžafovs parakstīja sadarbības līgumu. Dokuments parakstīts trijās valodās sešos eksemplāros un ietver juridisku pamatu turpmākai abu pašvaldību sadarbībai mākslas, kultūras, sporta, kā arī ekonomikas jomā. Foto: A.Šņepsts

«Rojal Jam» — pirmās breika sacensības Preiļos

8. septembrī Preiļos notika pirmās *breakdance* sacensības «Rojal Jam», izraisot plašu jauniešu interesi, informē viens no sacensību organizētājiem Aleksandrs Čerņavskis.

Breakdance tulkojumā no angļu valodas nozīmē — lauztā deja. Pirmais teksts ar virsrakstu *breakdance* presē parādījās 1981. gada aprīlī. Mediju žurnālistiem tolaik vēl nebija zināšanu par ielu deju stilu un to paveidiem, tādēļ par *breakdance* tika nosauktas visas deju kustības, ko redzēja izpildām deju klubos.

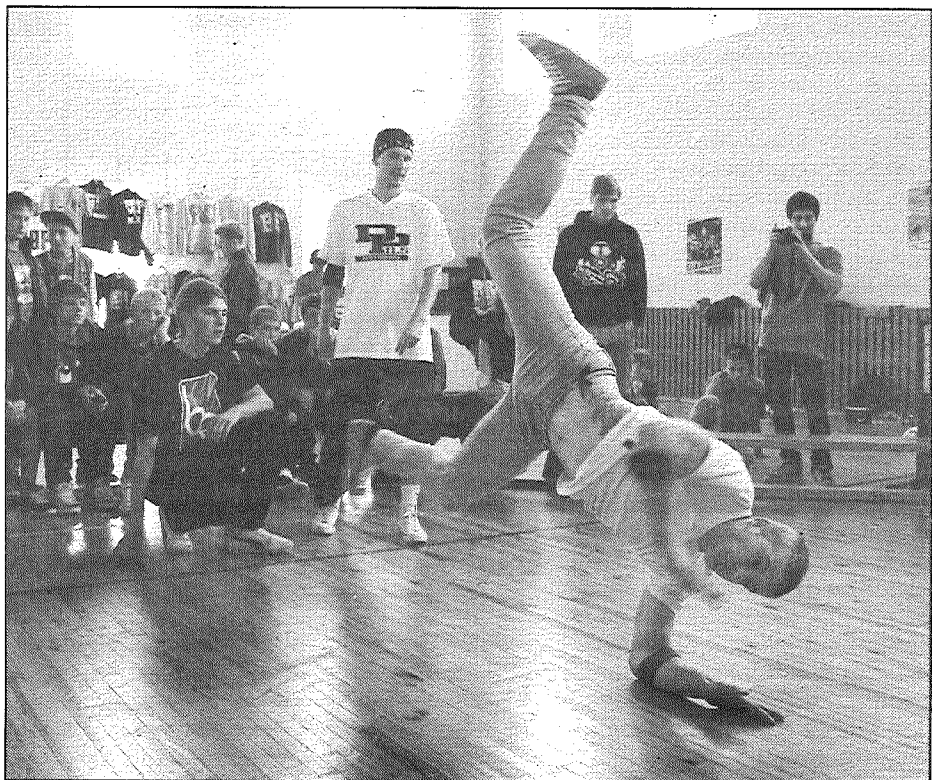
Astoņdesmito gadu sākumā mediji arvien vairāk sāka pievērst uzmanību ielu deju kultūrai. Tie dejas saskatīja iespēju pelnīt naudu, bet šis ipatnējās kultūras saglabāšana un attīstīšana nemaz neinteresēja. Taču, pateicoties tieši medijiem, tagad cilvēkiem visā pasaulē ir iespēja ne tikai iepazīties, bet arī nodarboties ar *streetdance* deju stilu.

Lai gan Latvijā ielu deju kustība nav pienācīgi novērtēta, gandrīz visās Latvijas pilsētās ir jaunieši, kas nodarbojas ar

breakdance. Tāpēc 8. septembrī uz Preiļiem atbrauca dejojāji no Daugavpils, Jēkabpils, Dagdas, Rēzeknes, Livāniem, Rīgas. Protams, bija pārstāvēti arī Preiļi. Īpašie viesi — OZ ar Streetshop, Oganēs, An J Začinajevs, AG, Kryss, Junis, Genka UJ, Ultimate Jump.

Kaut arī tās bija sacensības ar striktu tiesāšanu, uzvarēja draudzība. Kā uzskata pasākuma organizators un Preiļu *breakdance* kustības pārstāvis Nikita Turubanovs: «Šis pasākums bija ģenerālmēģinājums reģiona sacensībām, ko organizēsim nākamgad. Galvenais, ka cilvēkiem bija iespēja tikties un parādīt, kā nu kurš ir progresējis, un vienkārši ļabi atpūties draugu lokā.» Īpašu paldies pasākuma rīkotāji saka Preiļu novada domei, Red Bull, Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolai, uzņēmējai Jeļenai Mihajlovai un PAKAC un aicina — tiksimies *breakdance* sacensībās nākamgad.

● *Breakdance* no dejojājiem prasa labu fizisko sagatavotību. Tikai ilgos treniņos var izkopt dejai vajadzīgās kustības. Attēlā pa kreisi sēž sacensību organizators preiļietis Nikita Turubanovs.

Šķirojot sadzīves atkritumus, pievērs uzmanību cietajām plastmasām

Šovasar SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu apsaimniekošanas daļa, paplašinot iedzīvotājiem piedāvāto pakalpojumu klāstu, uzsāka cieto plastmasu šķirošanu, informē SIA «Preiļu saimnieks» sabiedrisko attiecību speciāliste Inese Šņepste.

Šajā iepakojuma veidā ietilpst galvekārt pudeļu taras kastes, dažādas mucas un kannas, atšķirīgu tilpumu plastmasas pudeles, uz kurām ir norāde HDPE. Pētījumi liecina, ka plastmasas atkritumi veido aptuveni 20% no katras mājsaimniecības kopējā atkritumu apjoma. Plastmasas iepakojumi dabā nenodardās pat 100 gadu laikā, tādēļ, uzsver I. Šņepste, ir ļoti svarīgi tos šķirot un nodot otrreizējai pārstrādei. Atkritumus pārstrādājot, tie vēlreiz

atgriežas ekonomiskajā apritē. Tomēr būtiskākais ir tas, ka tādā veidā tiek taupīti resursi un samazinās kaitējums, kas varētu tikt nodarīts apkārtnē videi.

I.Šņepste teic, ka ikdienā iedzīvotāji, šķirojot sadzīves atkritumus, visus plēves iepakojumus, plastmasas maisiņus un cietās plastmasas izstrādājumus var mest dzeltenajos konteineros. Tomēr, ja sakrājies liels daudzums jebkura iepakojuma materiāla, kas derīgs otrreizējai pārstrādei, to bez maksas pieņem SIA «Preiļu saimnieks» atkritumu šķirošanas laukumā Rīgas ielā 4. Savāktie plastmasas plēves atkritumi tiek sašķiroti, sapresēti ķīpās un nodoti otrreizējai pārstrādei.

AGLONAS NOVADĀ

Konsultācijas sniegs Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas speciāliste

Nākamajā otrdienā, 25. septembrī, Aglonas novada domes telpās plašs interesentu loks varēs saņemt konsultācijas bērnu tiesību aizsardzības jomā, informē pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

No pulksten 11.00 līdz 13.00 Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Daugavpils reģiona inspektore Iveta Plone, Edīte Milevska un Bāriņtiesu un audzūģimeņu departamenta referente Inese Upe un vecākā inspektore Inese Kapača sniegs konsultācijas un metodisko palīdzību Aglonas novada speciālistiem un iedzīvotājiem bērnu tiesību aizsardzības jomā, bāriņtiesu jautājumos, kā arī audzūģimeņu un aizbildnības jautājumos. Speciālisti un iedzīvotāji ir laipni aicināti konsultēties pie inspektorēm par neskaidriem jautājumiem saistībā ar bērnu drošību, pamatvajadzību un interešu nodrošināšanu, kā arī par savstarpējo attiecību jautājumiem (bērns — vecāks, vecāks — bērns — pedagogs, vecāks — pedagogs, bērns — bērns) un citiem jautājumiem.

Papildus informāciju iespējams saņemt pa tālruni 65422336, 26808567 vai 26809432.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Ar mīlestību un rūpēm caur pieciem gadu desmitiem

Līvānu novada dome sveica zelta kāzu jubilārus — līvāniešus — Pauli un Valentīnu Čaupovus, kuri savu laulību reģistrējuši 1962. gada 22. augustā, informēja Indra Artemjeva, Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļas speciāliste.

Paulim un Valentīnai liktenis bija lēmis sastapties tālajā Krievijā, lai gan abi laulātie bija Latvijas iedzīvotāji. Paulis Krievijā dienēja armijā. Savukārt Valentīnas ģimene 1949. gadā tika izvesta uz Sibīriju. Pēc kāzām abi jaunlaulātie sapņoja ātrāk atgriezties Latvijā, tomēr Paulim vēl gads bija jādien armijā. Pēc atgriešanās jaunā ģimene dzīvoja Plaviņās, bet pēc kāda laika sakarā ar darba apstākļiem pārcēlās uz Līvāniem.

Valentīna lielāko daļu no sava mūža aizvadījusi darbā uz dzelzceļa. Arī pēdējos gadus pirms pensijas strādājusi Līvānu dzelzceļa stacijā par dežuranti. Savukārt Paulis ilgus gadus bijis meistars — stikla vārtājs — Līvānu stikla fabrikā. Laulībā dzimuši divi dēli. Jaunākais no viņiem, Valentīns, iet mātes pēdās, jo izvēlējies

dzelzceļnieka profesiju. Viņš strādā par dispečeru Valsts akciju sabiedrībā «Latvijas dzelzceļš». Vecākais dēls Pēteris absolvējis Rīgas Tehnisko Universitāti un strādā elektroenerģijas ražošanas jomā. Pēteris arī dāvājis saviem vecākiem divas mīļas mazmeitiņas — dvīnītes. Zeltkāznieku sveikšanas pasākumā mazmeitiņas, omulīgi ierītinājušās, sēdēja vecvecākiem klēpī. Cienot dzimtas tradīcijas, Pēteris meitiņām devis vārdus par godu saviem vecākiem un vecvecākiem — Paula Edvarda un Valentīna Anna.

Valentīna ir aizrautīga rokdarbiniece un mājsaimniece, — izšuj, ada, gatavo gardas maltītes. Paulis augu dienu kaut ko meistaro, dara visus viriešu darbus, kā arī palīdz sievai mājas solī. Ikviens garāmgājējs ievēro krāšņās puķes pie Paula un Valentīnas mājas. Lai gan dārziņš ir neliels, tas koši zied no agra pavasara līdz rudenim. Mājas apkārtnē skaisti sakopta, puķes zied arī pagalmā izvietotajos puķu podos. Abus laulātos vieno arī mīlestība pret dzīvniekiem. Viņi visu mūžu rūpējušies par suņiem, kaķiem un citiem lielākiem vai mazākiem mājdzīvniekiem, ik ziemu ierīko putnu

● Zelta kāzu gaviļnieki kopā ar apsveicējiem.

barotavas, baro baložus ar īpaši šim nolūkam iegādātiem graudiem. Paulis un Valentīna Čaupovi ir cilvēki, kas prot

patiesi rūpēties par visu un visiem, kuri ir līdzās. Ar lielu sirsnību un mīlestību viņi rūpējas arī viens par otru jau 50 gadus.

NOVADA ZIŅAS

Iznomās telpas

Līvānu novada dome pieņēma lēmumu ar biedrību «Līvānu novada pensionāri» noslēgt telpu nomas līgumu par Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centra palīgēkas, kas atrodas Domes ielā 3, Līvānos, pirmā stāva telpas nomu uz pieciem gadiem. Kopējā telpas platība ir 29,1 kvadrātmeters. Tā tiek iznomāta biedrības darbības nodrošināšanai. Noteikta nomas maksa — 50 santīmi mēnesī plus PVN. Telpa arī iepriekš tika iznomāta biedrības vajadzībām, bet iepriekšējā nomas līguma darbības termiņš ir beidzies.

Dome pieņēma arī lēmumu atļaut Līvānu 1. vidusskolai iznomāt SIA «LOTOSS LAND» telpu 15 kvadrātmētru platībā skolas ēkā Rīgas ielā 101 kafējnīcas ierīkošanai no šī gada 1. septembra līdz 2013. gada 31. maijam. Noteikta nomas maksa — 20 latu mēnesī un PVN, kā arī maksa par elektrību pēc skaitītāja rādītājiem. Tāpat dome atļāva Līvānu 2. vidusskolai iznomāt SIA «Paula 3» telpu 23 kvadrātmētru platībā Līvānu 2. vidusskolas ēkā Rīgas ielā 113/117 bufetes ierīkošanai no 2012. gada 1. septembra līdz 2013. gada 31. maijam, nosakot nomas maksu 20 latu mēnesī un PVN, kā arī maksu par elektrību pēc skaitītāja rādītājiem.

Noteica minimālo skolēnu skaitu atsevišķās klasēs

Pamatojoties uz Līvānu novada domes 2011. gada 25. augusta noteikumiem «Valsts budžeta mērķdotācijas aprēķina un sadales kārtība Līvānu novada izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas pedagogu darba samaksai un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai» un likumu «Par pašvaldībām», Līvānu novada dome pieņēma lēmumu atļaut organizēt mācību procesu 2012./2013. mācību gadā atsevišķās klasēs ar seko-

jošu skolēnu skaitu: Sutru pamatskolas 8. klasē ar pieciem izglītojamajiem un 9. klasē ar sešiem izglītojamajiem; Līvānu 2. vidusskolas 1. klasē ar 13 skolēniem, 6. klasē ar 11, 9. klasē ar 12, 12.a klasē ar 13 un 12.b klasē ar deviņiem izglītojamajiem.

Nolemts arī Līvānu 1. vidusskolai, ievērojot pēctecību, organizēt mācību procesu vispārīgizglītojošā virziena programmas apgūšanai 11.a klasē ar 12 skolēniem, matemātikas un dabaszinību programmas apgūšanai 11.c klasē ar 10 skolēniem, bet matemātikas un dabaszinību izglītības programmas apgūšanai 10.b klasē ar 13 skolēniem. Līvānu novada Vakara (maiņu) vidusskolai atļauts organizēt mācības 10. a klasē ar 10 skolēniem un 10. b klasē — ar 10 izglītojamajiem.

Slēgs zemes nomas līgumu ar VAS «Latvijas dzelzceļš»

Līvānu novada dome nolēma, sākot ar 1. septembri, noslēgt zemes nomas līgumu ar Valsts akciju sabiedrību (VAS) «Latvijas dzelzceļš» par VAS «Latvijas dzelzceļš» tiesiskajā valdījumā esošā dzelzceļa nodalījuma joslas daļas, kas atrodas Līvānu novada Turku pagasta Silavās, nomu. Nomātā zemes gabala platība ir 179 kvadrātmētri. Līgums tiks slēgts par nomu līdz 2017. gada 31. augustam ar tiesībām līgumu pagarināt uz identisku laiku. Par zemes gabala nomu šogad tiks maksāti 10 latu un PVN, sākot no 2013. gada 1. janvāra — 20 latu un PVN.

Līguma slēgšana par šī zemes gabala nomu nepieciešama sakarā ar novada pašvaldības projekta «Velocelīņa izbūve Jaunsilavas ciema iedzīvotāju satiksmes drošības uzlabošanai» realizāciju. Projekta ietvaros uz dzelzceļa nodalījuma joslas Līvānu novada Turku pagasta Jaunsilavās tiek izbūvēta dzelzceļa pāreja gājējiem un velobraucējiem, kas būtiski uzlabos

dzelzceļa šķērsošanas drošību Jaunsilavās.

Aicina izvirzīt iedzīvotājus Atzinības raksta piešķiršanai

Reizi gadā — Latvijas Republikas proklamēšanas dienā — Līvānu novada dome ar Atzinības rakstu godina īpašus darba darītājus — iedzīvotājus, ko Atzinības raksta saņemšanai izvirzījuši līdzilvēki.

Arī šogad novada dome aicina pieteikt iedzīvotājus — novadniekus, kuri būtu pelnījuši apbalvojumus šādās kategorijās: sabiedriskais darbs, izglītība, kultūra, sports, uzņēmējdarbība, medicīna, mecenātisms (labdarība), informē domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļas vadītāja Ginta Kraukle. Apbalvojumu paredzēts piešķirt vienam cilvēkam katrā kategorijā. Lēmumu par apbalvošanu pieņems Līvānu novada domes deputāti domes sēdē 25. oktobrī, bet apbalvojumi un naudas balvs tiks pasniegti Valsts svētkiem veltītajā pasākumā 16. novembrī.

Dzejas dienas novadā

19. septembrī pulksten 13.00 Dzejas dienu ietvaros pasākums bērniem notiks Sutru bibliotēkā. Savukārt 22. septembrī Līvānu novada centrālā bibliotēka aicina uz tikšanos ar dzejnieci Liju Blūmu.

Bibliotēkā joprojām skatāma arī izstāde «Līvānu dzimtsarakstu nodaļai 90».

Jauniešu fotoizstādes ceļojums pa Līvānu novada skolām

Līvānu 1. vidusskolā tika atklāta jauniešu veidota fotoizstāde «Mans novads — mans prieks». Līdz ar to šī izstāde, kas tapa Līvānu bērnu un jauniešu centra projekta «ESI lietDERĪGS» ietvaros un tika atklāta 20. jūlijā

Līvānu pilsētas svētkos brīvā dabā, uzsākusi savu ceļojumu pa Līvānu novada skolām.

Izstādes darbu autori ir dažāda vecuma Līvānu novada jaunieši, kuri uz lietām, cilvēkiem un notikumiem novadā raugās ar prieku un lepnumu, un to viņi ir parādījuši arī savos darbos.

Izstādes sagatavošanas laikā no projekta līdzekļiem tika sagādāti lielformāta foto rāmji un organizētas foto apmācības jauniešiem, kā arī izsludināts fotokonkurss par tēmu «Mans novads — mans prieks». No 240 iesniegtajām fotogrāfijām žūrija izvēlējās 30 labākos darbus. Izstādē izmantotas dažādas tehnikas: darbi ir gan digitāli veidoti, īpaši apstrādājot vai iztiekot bez apstrādes, gan attīstīti no fotofilmīnām tumšā laboratorijā un ir melnbalti.

Jauniešu fotoizstādē skatāmas Daces Neicgales, Laumas Praņevskas, Jāņa Prisjagīna, Lienes Liepiņas, Aurēlijas Jablonskas, Sabīnes Vucēnas, Kristīnes Pāgles, Anastasijas Laizānes, Madaras Rabčevskas, Ineses Timofejevas, Krestīnas Zaharevičas, Karīnas Raubiškas, Elvitas Barkovskas, Harija Kursiša, Lauras Onckules un Artas Buceņieces fotogrāfijas.

Visa mācību gada laikā izstāde būs aplūkojama Līvānu novada skolās, katrā nepilnu mēnesi.

Tiek modernizēta patērētāja ūdens uzskaitē

Kopš pagājušā gada oktobra Līvānu, Preiļu, Krāslavas un Utenas (Lietuva) pašvaldības kopīgi realizē Latvijas — Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projektu saistībā ar inovatīvu e-pakalpojumu ūdens piegādes vadišanai. Projekta ietvaros tiek nomainīti ūdensskaitītāji dzīvokļos, un Līvānu pilsētā līdz šī gada 10. oktobrim plānots uzstādīt 1082 modernus ūdens patērētājus.

Projekta mērķis ir uzlabot

kopīgu dabas resursu pārvaldību un uzraudzību, radot platformu efektīvu ūdens resursu izmantošanai, izmantojot informācijas tehnoloģiju un jaunu elektronisko pakalpojumu pieejamību patērētājiem.

Līvānu novada domes investīciju un projektu daļā saņemta informācija liecina, ka jaunie ūdens patērētāji būs šādās daudzdzīvokļu mājās: Daugavpils ielā 19, Vectīcibnieku ielā 6, 8, 17, Kurzemes ielā 6 un 8, Krustpils ielā 14, Lāčplēša ielā 11, Rīgas ielā 4a, 6a, 130, 132a, 134, 158, 160, 194, 196. Vairākās mājās ūdens patērētāju uzstādīšana jau veikta. Sakarā ar to, ka iepriekš paredzēto trīs skaitītāju vietā vairākās mājās ir uzstādīti pa vienam, vai pa diviem ūdens patērētājiem, radies skaitītāju ietaupījums. Veikti grozījumi projektā, paredzot to, ka ūdens patērētāju mērītāji tiks uzstādīti arī daudzdzīvokļu mājās Rīgas ielā 10a, 12b, 30, 128, 204.

Ūdens patērētāju uzskaites un kontroles e-sistēmas izveidi Līvānos nodrošina SIA «Belam — Rīga». Tādējādi minētais uzņēmums veic skaitītāju un elektronikas piegādi. Darbus veic SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība».

Projekts tiek realizēts Latvijas — Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta «E-water» ietvaros. Projekta vadošais partneris ir Krāslavas novada dome, sadarbības partneri — Utenas rajona padome Lietuvā, Preiļu novada dome, Līvānu novada dome un Latvijas gāzes un ūdens lietotāju asociācija.

Kopējās izmaksas ir 1 100 660 eiro, no tām nacionālais finansējums — 165 099 eiro, Līvānu novada domes budžeta finansējums — 76 325 eiro, no kura 85 procenti būs Eiropas Sociālā fonda finansējums, pieci procenti — valsts un 10 procenti — Līvānu novada pašvaldības budžeta finansējums.

Pašvaldības prioritāte — bērni

Tajā septembra dienā, kad «Novadnieks» ciemojās Vārkavas novada Rožkalnu pagasta Rimicānos, viss bija saules gaismas piepildīts un krāsains. Dekoratīvajā vilkābeļu rindā pie pagasta pārvaldes ēkas sārtojās purpursārtu auglišu ķekari, koši oranžie rotaļu vilcienu vagoniņi zaļajā, koptajā zālienā lika domāt par aizraujošiem bērnu ceļojumiem uz pasaku zemi, spēļu laukumu no vienas puses ietvēra atturīgās krāsās ziedošie laimiņi, no otras, kur garām ved asfaltēts ceļš, svaigi dzeltens bērnu drošībai paredzētais žogs. Patiešām, Rožkalnu pagasta pārvaldes ēka un tās apkārtnē atstāj labi koptas vides iespaidu, un turpat rosijās arī kārtības uzturētāji — sabiedrisko darbu veicēji. Tikpat svaigi krāsaina, moderni iekārtota ir pārvaldes ēkas iekšpuse, kur izremontētā kultūras nama zāle, lieliskā bibliotēka un mazo rožkalniešu pirmsskolas izglītības grupas telpas liecina par rūpīgiem novada un pagasta saimniekiem.

● Vārkaviešu jaunajai paaudzei patīkami pavadīt dienas mājīgajās grupas «Ziļuks» telpās kopā ar savu skolotāju Evitu Jaudzemu.

Kopā ar Veltu Ziemeli, Vārkavas novada Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādes vadītāju, nedaudz ielūkojamies Rožkalnu pagasta pārvaldes ēkā iekārtotās grupiņas «Ziļuks» nodarbinātībā. Tajā savas dienas pavada 13 pusotra līdz četrus gadus veci mazuļi. Nedaudz tāpēc, ka septembrī grupiņā bērnudārziņu gaitas uzsāka jauni audzēkņi, un atmosfēra, kā tas mēdz būt, pirmajās reizēs uz ilgāku laiku šķiroties no mammām, bija nedaudz nervoza. Lai uzņemtos lūpiņas nekļūtu vēl bēdīgākas, ieraugot svešniekus, pie mazajiem pavadijām tikai dažas minūtes, toties pēc patikas varēja apskatīt pārējās telpas. Tās visas labi aprīkotas, skaisti izkrāsotas, papildinātas ar pasaku tēliem — zaķiem, skudrām, lācēniem. Velta Ziemele uzsvēra, ka vēlas palepoties ar bērnu vecāku veikumu un novada domes ieguldījumu. Plašā priekštelpa, kurā notiek arī mūzikas nodarbības, dažādi svētku sarīkojumi, izremontēta par pašvaldības līdzekļiem. Sienu ar pasaku tēliem glīti apzīmējusi pirmsskolas izglītības skolotāja Evita Jaudzema.

Nupat veiksmīgi realizēts arī kāds cits projekts. Iniciatīvas grupa, kurā apvienojās iestādes darbinieki un vecāki, šogad pieteicās projektā «Nāk draugi izkrāsot bērniņu». Kad rimicānieši uzzināja, ka Latvijā šim projektam pieteikušies 168 bērnudārzi, bet atbalstīti tiks tikai desmit, dūša esot sašūkususi. Tāpēc priekiem nebija gala, maija pēdējās dienās uzzinot, ka projekts atbalstīts. Vēl jo vairāk tāpēc, ka, piemēram, Rimicānu pamatskolas telpās lielāks remonts nebija veikts gandrīz 15 gadus. Jūnijā tika atvestas krāsas un darbarīki, pēc Jāņiem sākās darbi. Ļoti daudz gan ar darbu, gan padomu palīdzējis jau bijušais audzēknes tētis Juris Soms, kurš ar lielu centību strādāja pats un pamācīja citiem praktiskas lietas, piemēram, kā notīrīt no sienām vecās tapetes, kā špaktelēt. Iestādes vadītāja ar labu vārdu pieminēja arī Aldi Upenieku, Ingu Somi, Sandi Somu, Vitāliju Lindu, Imantu Lazdānu, Andri Lazdānu, Ligu Liepiņu, Jāni Lapatjuku, kas padarīja tik daudz. Lai paveiktu vēl vairāk, papildus 581 latu piešķīra Vārkavas novada dome. Līdz ar to bērnudārzam varēja nopirkt arī mīksto grīdas segumu, linoleju, trīs jaunus radiatorus.

Rimicānu pirmsskolas izglītības iestādē ir trīs grupiņas, taču savdabība tāda, ka katra no tām atrodas citā vietā. Nedaudz tālāk no pārvaldes ēkas — pirms pāris gadiem slēgtajā Rimicānu pamatskolā — iekārtotas telpas grupiņai «Sprīdītis», kuru apmeklē piecus — sešus gadus veci

● Grupiņas «Sprīdītis» audzēkņi kopā ar pedagogi Annu Butleri labā laikā rotaļojas un sporto ārā.

● Košais rotaļu vilciens aicina ceļojumā uz pasaku zemi. Foto: A. Šnepsts

bērni, un, pēc vecāku lūguma, arī trīs četrgadnieki. «Sprīdītis» ik dienas apmeklē astoņi bērni. Ar viņiem strādā skolotāja Anna Butlere. Bet kopš 1. septembra darbu uzsākusi grupiņa «Vanadziņi», kas iekārtota šogad slēgtajā Vanagu pa-

matskolā un kam oficiālais nosaukums ir Vārkavas novada pirmsskolas izglītības iestādes filiāle «Vanadziņi». To par savu sauc deviņi bērni. Par viņiem rūpējas pirmsskolas izglītības pedagoģe Natalja Skutele. No Rimicāniem līdz Vanagiem ir

visai tāls ceļa gabals, iestādes vadītāja Velta Ziemele to mēro reizi nedēļā kopā ar mūzikas skolotāju, un otrdienās viņas ir sastopamas pie «Vanadziņu» bērniem.

Ar projektā «Nāk draugi izkrāsot bērniņu» iegūtajiem materiāliem atsvaidzināts arī «Sprīdīša» telpu izskats, bet «Vanadziņos» nokrāsoti krēsliņi, galdiņi un skapiši, atjaunots priekštelpas grīdas krāsojums. Darbi veikti atbilstoši dizaineru, kuri apciemoja bērnudārzu divas reizes, ieteikumiem.

No Rimicānu bērnudārza uz 1. klasi šogad aizgāja seši bērni. Starp viņiem bija arī divas meitenes, kas savas bērnudārziņu gaitas uzsākušas pusotra gada vecumā. Pirmsskolas izglītības iestāde novada ģimenēm ir ļoti nozīmīgs atbalsts, uzsvēra Velta Ziemele, jo mammas var iekārtoties darbā, bet viņu mazuļi tiek pieskatīti un aprūpēti no pulksten 8.00 rītā līdz pat 17.00. Mazuļi uz «dārziņu» bez maksas tiek nogādāti ar skolēnu autobusu. Viņu drošībai maršrutā līdzī dodas īpaši norīkots cilvēks no sabiedriski nodarbinātajiem darbiniekiem. Šajā mācību gadā Vārkavas novada dome visiem bērnudārziņiem apmaksā pusdienas. Līdz šim bezmaksas ēdināšana bija paredzēta tikai trūcīgo un maznodrošināto ģimeņu bērniem. Vecākiem pašiem jāapmaksā pirmsskolnieku brokastis un launags. Noteikta vecāku maksa — 70 santīni par dienu. «Vanadziņu» grupā bērni saņem tikai brokastis un pusdienas, viņiem jāmaksā mazāk. Gan skolotāji, gan darbinieki, gan bērnu vecāki tagad ir ļoti apmierināti ar gaisajām un mājīgajām telpām, sarunas nobeigumā atzina pirmsskolas iestādes vadītāja. Mazuļu ērtībām sarūpēts gandrīz viss, vienīgi vajadzīgas vēl dažas jaunas gultiņas un jāpapildina arī rotaļlietas.

Rimicānos ir čaki projektu rakstītāji. Arī lieliskais āra rotaļu laukums iekārtots par projektu līdzekļiem. Ar ES finansiālo atbalstu tapusi rotaļu pilsētiņa, kas izmaksāja 4998 latus, no kuriem 90 procenti bija publiskais finansējums, bet pārējo summu 10 procentu apmērā piešķīra Vārkavas novada dome. Par šo naudu tika sagādāts vingrošanas komplekss, slidkalniņi, rāpšanās siena, rotaļu komplekss «Vilciens», atspere šūpoles «Zilonitis», kā arī uzstādīts žogs bērnu drošībai. Rotaļu iekārtu izgatavošana tika pasūtīta kādā Jēkabpils uzņēmumā, tā darbinieki arī veica uzstādīšanu. Nožogojuma ierīkošanai pašvaldības vadība norīkoja algotajos sabiedriskajos darbos iesaistītos cilvēkus. Otra projekta ietvaros šajā pašā laukumā tika iekārtots informācijas stends, nomainīts līdzsvara balķis, šūpolēs iekārtots drošāks sēdekļis, atjaunota smilšu kaste un tās saturs. Projekta realizēšanā savu ieguldījumu deva arī vietējo zemnieku saimniecību īpašnieki Evita Kusiņa un Atis Jaudzems. Bērniem šeit ir jauki atpūsties un rotaļāties.

Apmeklējot grupiņu «Sprīdītis», kas atrodas slēgtās Rimicānu pamatskolas telpās, nedaudz rodas vientuļības un pamestības sajūta, jo kādreizējās skolas divstāvu ēkā vairs neskan skolēnu balsis. «Sprīdīša» bērni «apdzīvo» dažas pirmā stāva telpas. Arī tās jaukas, gaišas, ar svaigu krāsojumu. Ar pašu spēkiem un projekta ietvaros dāvētajam krāsām mēbeles ieguvušas citu — dzīvespriecīgāku — izskatu. Uz sienām — skolotājas Annas Butleres zīmējumi ar pasaku ainām. Jauna krāsns, sienu flīzes, glitas gultiņas, — iestādes vadītāji ir, ar ko lepoties. Pie logiem gan vajadzīgi aizkari. Velta Ziemele cer, ka tiem tiks piešķirti līdzekļi pašvaldības nākamā gada budžetā. Tomēr no vērotā var secināt, ka kopumā pirmsskolnieku sadzīves un izglītošanas apstākļi Vārkavas novada domei ir prioritāte.

L. Rancāne

Piešķirts pirmais miljons lauksaimniekiem zemes iegādei

Kopš darbības sākuma lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādes programmā piešķirti 23 aizdevumi par kopējo summu viens miljons latu. Aizdevumi piešķirti visos Latvijas reģionos, taču vislielākais skaits piešķirts Zemgalē — 11 aizdevumi, informē Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece.

Gandarījumu par to, ka Latvijas lauksaimniekiem ir liela interese par zemes kredītišķības programmu izsaka zemkopības ministre Laimdota Straujuma. Viņasprāt, tas apliecina, ka zemnieki ir gatavi apsaistīties vēl vairāk zemes un palielināt ražošanas apjomus. Ikviens papildus apstrādāts lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārs kāpina Latvijā sarazotās produkcijas apmēru, palielina lauksaimnieku ieņēmumus un valstij nomaksāto nodokļu apjomu, kopā stimulējot tautsaimniecības attīstību.

Hipotēku bankas lauksaimniecības atbalsta programmu vadītājs Ivars Rubenis stāstā, ka aizdevumi piešķirti lielākoties mazajām un vidējām saimniecībām, kas arī atbilst programmas mērķim. Iegādājāmās platības ir robežās no 12 līdz 22 hektāriem, tikai trijos gadījumos tās ir virs 40 hektāriem. Vidējā aizdevuma summa — 44 000 latu, bet maksimālā aizdevuma summa — 100 000 latu — piešķirta tikai vienā gadījumā. Tiek prognozēts, ka interese par programmas aizdevumiem saglabāsies un nedaudz pieaugs lauku darbu sezonas noslēgumā.

Jau ziņots, ka valdība šī gada 29. maijā apstiprināja Zemkopības ministrijas izstrādātos MK noteikumus nr. 381 «Valsts atbalsta piešķiršanas kārtība lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimniecības produkcijas ražošanai». Saskaņā ar šiem noteikumiem par aizdevumu piešķiršanu lemj Lauku attīstības fonds, savukārt Hipotēku banka no 2. jūlija veic pieteikumu pieņemšanu, izvērtēšanu, aizdevumu izsniegšanu un administrēšanu.

Programma paredz, ka aizdevuma termiņš būs līdz 20 gadiem un aizdevumus izsniegs līdz 2013. gada 31. decembrim. Kopējā lauksaimniekiem paredzētā kredītlīnija zemes iegādei lauksaimnieciskās ražošanas attīstīšanai ir 10 miljoni latu.

Nākamā gada budžeta prioritāte — zemes racionālāka un produktīvāka izmantošana

Zemkopības ministrija, plānojot 2013. gada budžetu, par prioritāti izvirzījusi zemes apsaimniekošanu un valdībā iesniegusi pieprasījumu piešķirt papildus līdzekļus sējumu apdrošināšanai, meliorācijas sistēmu uzturēšanai un meža ugunsdrošības nodrošināšanai, ziņo ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Dagnija Muceniece.

Ir nepieciešams panākt, lai katrs lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārs dotu atdevi. Gan meliorācijas sistēmu sakārtošana, gan sējumu apdrošināšana ir tieši saistītas ar lauksaimnieciskās ražošanas sekmēm, jo sakārtotas un funkcionējošas meliorācijas sistēmas nodrošina optimālu augsnes mitruma regulēšanu un auglības uzlabošanu lauksaimniecībā izmantojamā zemju platībās, savukārt sējumu apdrošināšana Latvijas mainīgajos meteoroloģiskajos apstākļos sniedz atbalstu lauksaimniekiem neražas vai postījumu gadījumos, skaidro zemkopības ministre Laimdota Straujuma.

2013. gada valsts budžetā Zemkopības ministrija papildus lūgusi 800 000 latu sējumu apdrošināšanai, 572 000 — meliorācijas sistēmu uzturēšanai un 1 000 000 latu meža ugunsdrošības nodrošināšanai.

Šogad uzsākti ar nākamgad turpināsies vairāki nozīmīgi ar lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošanas veicināšanu saistīti pasākumi. Galvenais no tiem ir zemes kredītišķības programma, kas dod Latvijas lauksaimniekiem iespēju iegādāties zemi ražošanai ar pazeminātu aizdevumu procentu likmi. Šī programma turpināsies visu 2013. gadu, un nepieciešamības gadījumā tās kredītportfeļa summa tiks palielināta. Šogad tiks iesniegti grozījumi par nekustamā īpašuma nodokļa likmes paaugstināšanu lauksaimniecībā izmantojamajai zemei, kas netiek apstrādāta. Lauku attīstības plāns paredz, ka līdz 2020. gadam Latvijā lauksaimnieciskajā ražošanā jāizmanto visa lauksaimniecībā izmantojamā zeme — divi miljoni hektāru.

Turpinās aktīvs darbs par Eiropas Savienības tiešo maksājumu palielināšanu Latvijas lauksaimniekiem pēc 2013. gada.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Kā izvairīties no gaļas parazīta — trihinellas

Trihineloze ir infekcijas slimība, ko izraisa parazīts. Ar to iespējams inficēties, lietojot uzturā ar parazīta *Trichinella* kāpuriem inficētu, nepietiekami termiski apstrādātu vai svaigu cūkas vai meža cūkas gaļu, kā arī citu pret trihinelozi uzņēmīgu medījamo dzīvnieku gaļu.

Tuvāk par problēmu, kas šogad jau skārusi vairākus desmitus cilvēku, informē Zemkopības ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste Viktorija Kalniņa. Ar trihinellas kāpuriem var būt inficēti gan savvaļas dzīvnieki — mežacūkas, lāči, lūši, vilki, lapsas, žurkas un citi, gan mājdzīvnieki — cūkas, kaķi, suņi, zirgi utt. Vesels dzīvnieks parasti inficējas, apēdot cita, ar trihinelozi inficēta, dzīvnieka gaļu.

Trihinelozes klīniskā gaita ir ļoti atšķirīga — no bezsimptomu formas līdz pat ļoti smagai gaitai ar letālu

iznākumu. Vieglos saslimšanas gadījumos reti kad iespējams noteikt īsto iemeslu un trihineloze tiek diagnosticēta kā gripa vai kāda cita vīrusu slimība.

Lai izvairītos no saslimšanas ar trihinelozi, uzturā nedrīkst lietot gaļu, kurai nav veikti izmeklējumi trihinellu noteikšanai. Ir svarīgi zināt, ka trihinellu kāpuri, kas ir iekapsulējušies, iet bojā tikai tad, ja gaļu karsē tā, lai temperatūra visās daļās sasniegtu vismaz 71 grādu pēc Celsija un gaļa šādā temperatūrā tiktu apstrādāta aptuveni 2 — 2,5 stundas.

Patlaban laboratorijā izmeklētājā cūku gaļā, tajā skaitā arī mājas cūku gaļā, diagnosticēts trihinellas veids, kas ir ļoti izturīgs, gan termiski apstrādājot, gan saldējot gaļu. Gaļas sāļšana, žāvēšana, kūpināšana vai gatavošana mikroviļņu krāsnī pilnībā neiznīcina trihinellas.

Tuvāko BIOR laboratoriju un paraugu pieņemšanas vietu kontakti Latgales reģionā:

paraugu pieņemšanas vieta **Preiļos, Daugavpils ielā 59** — otrdienās no pulksten 8.00 līdz 13.00, tālrunis 28399219.

Jēkabpilī, Brīvības ielā 258a — no pimdienas līdz ceturtdienai no pulksten 8.00 līdz 15.45, piektdienās no pulksten 8.00 līdz 14.00, tālrunis 65221862.

Rēzeknē, Liepu ielā 33b — no pimdienas līdz ceturtdienai no pulksten 8.30 — 16.15, piektdienās no pulksten 8.30 līdz 15.00, tālrunis 64625592.

Daugavpilī, Varšavas ielā 24 — no pimdienas līdz ceturtdienai no pulksten 8.30 līdz 16.15, piektdienās no pulksten 8.30 līdz 15.00, tālrunis 65420236.

VAAD INFORMĀCIJA

Baltā puve var radīt nozīmīgus dārzeņu ražas zudumus

Jau sīpolu ražas novākšanas laikā un uz galviņkāpostiem Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD) daudzviet konstatējis baltās puves pazīmes, informē VAAD augu aizsardzības departamenta integrētās augu aizsardzības daļas vecākā referente Inta Jakobija.

Dārzeņu laukos veģetācijas periodā un glabātuvēs ir sastopamas dažādas puves, tostarp arī baltā puve. Veģetācijas laikā puves visbiežāk nav nozīmīgas, to postīgums pieaug uzglabāšanas laikā — var rasties lieli ražas zudumi. Baltajai puvei raksturīgā baltā sēņotne (uz tās veidojas melni sklerociji) veidojas veģetācijas perioda beigās vai pēc dārzeņu ievietošanas glabātavās.

- ✓ Pirms ražas ievietošanas rūpīgi iztīriet dārzeņu glabātavas un inventāru.
- ✓ No kopējā daudzuma atšķirojiet bojātos dārzeņus.
- ✓ Pirms novietošanas glabātavā dārzeņus apžāvējiet.
- ✓ Apmēram mēnesi pēc ievietošanas glabātavā veiciet pirmo ražas apskati, lai savlaicīgi konstatētu un likvidētu baltās puves perēkļus.

Sēne *Sclerotinia sclerotiorum* izraisa balto puvi krustziežu (kāpostaugi, kāļi, rapsis) tauriņziežu (pupiņas), čemurziežu (burkāni), nakteņu, balandu (bietes) un citu dzimtu augiem.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Ja apnik zemes ravēt, vajag mulčēt

Zemes garšo visiem, taču šovasar bija mitrs laiks un vagas nācās daudzreiz ravēt. Kā turpmāk labāk rīkoties — nezāles nīdēt ar ķīmikālijām, izmantot mulču vai melno plēvi?

Herbicīdu pielietošana

Ravēšana un rušināšana patiešām ir nozīmīga, to vēlams veikt pat astoņas līdz 10 reizes sezonā. Nezāļu ierobežošanai lieto herbicīdu *Betanālu 160 s.e.*, ar ko pavasarī apstrādā zemeņu stādījumus (arī rudenī ierīkotos), kad sadīgušas pirmās nezāles. Pēdējā apstrāde pieļaujama pirms zemeņu ziedēšanas. Preparāta kopējā deva sezonas laikā ir 6 litri uz hektāru, ko ieteicams lietot dalīti, veicot divas līdz trīs apstrādes ar 5 — 14 dienu intervālu.

Lietojot *Betanālu 160 s.e.* vecākos stādījumos, kuros jau rudenī sadīgušas ziemotspējīgās nezāles, piemēram, parastā virza, tās netiks pietiekami labi ierobežotas, jo pavasara apstrādes laikā tās būs jau pāraugušas.

Lai arī cik labi augsne būtu atīrta no daudzgadīgajām nezālēm, vārpata zemeņu stādījumos audzētājiem sagādā daudz rūpju. Viens no jaunākajiem efektīvajiem preparātiem vārpatas apkaršanai ir *Fokuss Ultra*, kas jālieto kopā ar virsmaktīvo vielu *Dašs*. Tas darbojas kā mitrinātājs, kas palielina herbicīda pielīšanas spēju pie lapu virsmas, tādējādi samazinot preparāta zudumus un veicinot darbīgās vielas iekļūšanu nezālēs, līdz ar to nodrošinot augstāku efektivitāti.

Vārpatas apkaršanai lieto 1,5 — 2,0 litrus uz hektāru *Fokuss Ultra* plus 0,5 — 1,0 litru uz hektāru, *Dašs* divas reizes

Uzmanību!

Laukos, kur ir konstatēta baltās puves infekcija, nav vēlams vismaz četrus līdz piecus gadus atkārtoti audzēt baltās puves saimnieaugus. Jāatceras, ka augu maiņa pilnībā neierobežos balto puvi, bet neļaus šīs puves ierosinātajam uzkrāties augsne tādā līmenī, kas varētu izraisīt ekonomiski nozīmīgus ražas zudumus.

Nezāļu, baltās puves saimnieaugu, ierobežošana ir viens no slimības ierobežošanas pasākumiem. Puvju, tajā skaitā baltās puves, ierobežošanai sīpolu un burkānu platībās, ja pastāv nopietns infekcijas risks, var veikt profilaktisku šim nolūkam Latvijā reģistrētu fungicīda smidzinājumu.

Par to, vai fungicīdu smidzinājumi veģetācijas periodā būtiski ietekmē dārzeņu uzglabāšanas kvalitāti, nav vienota viedokļa ne zinātnieku, ne dārzeņu audzētāju vidū. Bet nav šaubu, ka dārzeņu veiksmīgas uzglabāšanas pamatā ir šķirnes īpatnības, ražas novākšanas un glabāšanas apstākļi.

veģetācijas periodā. Pirmo reizi — pirms zemeņu ziedēšanas, otro — pēc ražas novākšanas. Nogaidīšanas laiks ir 40 dienas.

Mulčēšana

Mulčēšanu veic, lai iegūtu tīrākas un kvalitatīvākas ogas, lai vājinātu nezāļu augšanu un ietaupītu uz laistīšanas rēķina, jo tā ūdens mazāk iztvaiko. Dabiskajiem mulčas materiāliem sadaloties, tiek uzlabota arī augsnes struktūra. Jāņem vērā, ka organiskie materiāli trūdot patērē slāpekli, kas nepieciešams arī zemenēm. Tāpēc pirms mulčas uzklāšanas ieteicams veikt mēslošanu, nedaudz paaugstinot slāpekļa devu.

Stādījumu mulčē ziedēšanas sākumā, pārtraucot regulāros rušināšanas darbus. Kā segmateriālu tīrāku ogu ieguvei izmanto salmus, zāģskaidas, priežu mizas mulču un citus līdzīgus materiālus.

Zemeņu mulčēšanai visbiežāk lieto 10 — 12 cm garus samalcinātus salmus, kas ir pieejamāks un lētāks materiāls. Svarīgākais, lai salmi būtu tīri no nezālēm. Taču ir jāņem vērā, ka salmi uzsūc un saglabā mitrumu, kas ir pelēkās puves attīstību veicinošs faktors. Pēc zemeņu ražas novākšanas salmus iestrādā rindstarpās.

Ja stādījums ierīkots plēvēs, tad tās pašas par sevi kalpo kā mulča. Ir jāseko, lai plēve būtu kārtībā, malas neaizrautu vējš, zemei sēžoties, neveidotos peļķītes, kas notraipītu ogas. Jāņem vērā, ka jaunu stādu ieguve no šādiem stādījumiem ir minimāla.

No informatīvā izdevuma «Lauku Lapa»

Kārlis Ulmanis, Latvijas Valsts prezidents 1936. — 1940. gadā

● Atzīmējot Kārļa Ulmaņa 135. dzimšanas dienu un 70. gadadienu kopš viņa nāves

Jaunībā nopietni izglītojās

Ceturtais Latvijas Valsts prezidents Kārlis Ulmanis (attēlā) ir dzimis 1877. gada 4. septembrī Jelgavas apriņķa Bērzes pagasta Udzes Pikšās, kur saimniekoja viņa tēvs Indriķis ar sievu Lizeti. Pirmo izglītību ieguva Bērzmuižas pamatskolā, vēlāk Jelgavas Aleksandra skolā un Jelgavas reālskolā, no kuras izstājās 1886. gadā. Tajā pašā gadā devās uz Austrumprūsiju mācīties piensaimniecības kursus Tapiavas piensaimniecības skolā. 1897. gadā strādāja par pienotavas vadītāju Rīgā, 1902. gadā kopā ar J. Bergu vadīja piensaimniecības kursus Bērzmuižā.

No 1902. līdz 1903. gadam studēja Šveices Federālajā politehnikumā Cīrihē. No 1903. līdz 1905. gadam studēja lauksaimniecību Leipcigas Universitātes Lauksaimniecības institūtā, vienlaikus Latvijā vadot vairākas piensaimniecības kursu programmas. Kārlis Ulmanis bija iekļauts arī 1905. gada revolūcijā. Par musinošām runām un rakstiem latvisku skolu labā 1905. gada 21. decembrī Ulmanis kādu laiku nosēdēja Pleskavas cietumā. 1906. gadā atbrīvots no apcietinājuma. 1907. gadā sekoja trimdas gadi Vācijā un ASV, kur studēja lauksaimniecību vairākās ASV koledžas tipa mācību iestādēs un smagā darbā kļuva par saimniecisku uzņēmumu vadītāju un Nebraskas universitātes lektoru.

1913. gada martā Krievija izsludināja amnestiju 1905. gada revolucionāriem. Vasaras sākumā pēc atgriešanās Latvijā Ulmanis strādāja par agronomu Baltijas Lauksaimnieku biedrībā Valmierā, par instruktoru Rīgas Lauksaimniecības centrālkomitejā, no 1914. līdz 1916. gadam — par Baltijas lauksaimnieku biedrības žurnāla «Zeme» redaktoru. 1916. gadā tika ievēlēts Baltijas latviešu bēgļu apgādāšanas komitejas valdē. 1917. gada martā Ulmanis tika ievēlēts Vidzemes pagaidu zemes padomē, aprīlī — par Vidzemes guberņas pagaidu komisāra vietnieku, piedalījās tā laika lielākās politiskās partijas — Latviešu Zemnieku savienības — dibināšanā.

Darbs valdībā

1918. gada 17. novembrī tika ievēlēts par Latvijas Tautas Padomes Ministru prezidentu. 18. novembrī kļuva par pirmo Latvijas Ministru prezidentu. Šajā postenī līdz 1940. gadam viņš pabija pavisam piecas reizes. Četras reizes viņš bija ārlietu ministrs vai tā vietas izpildītājs, vienu reizi — Kara ministrs, vairākas reizes Apgādes un Zemkopības ministrs. Ulmanim bija izcilis politiskā talants, tomēr viņš bija galvenokārt ieinteresēts iekšpolitikā, valsts iekšējās dzīves celšanā un tautas labklājības veicināšanā. Ārpolitikā viņu visvairāk interesēja tirdzniecības līgumi un Baltijas antantes izveidošana. Sūtņu ziņojumus viņš gan tomēr lasīja un dažreiz uz malām pierakstīja trāpīgus komentārus.

Ulmaņa ideāls bija latviska, būtībā lauksaimnieciska, neatkarīga, saimnieciski nodrošināta neitrāla Latvija. Ulmanis bija dedzīgs patriots un vēlējās Latviju, kurā ceturta daļa iedzīvotāju bija nelatvieši, padarīt par spilgti latvisku zemi.

Tomēr Latvijas neatkarības pirmie 20 gadi Ulmanim atnesa vilšanos un, par spīti aktīvai politiskai darbībai, arī atstumtības sajūtu. Savā vēstījumā Latvijas neatkarības 20. gadadienā, 1938. gada 18. novembrī, Ulmanis sacīja: «Darba, enerģijas un arī panākumu bagāti bija taisni pirmie gadi pēc Brīvības cīņu izbeigšanas. Bet tad nāca citi laiki, ar nesaskaņām, ķildām, vēltīgiem strīdiem un neauglīgu runā-

šanu. Cēlie ideāli sāka izbalēt, un to vietā draudēja nostāties vienas dienas rēķini un aprēķini, tā ka svešinieki vēlāk varēja par mums teikt tāds vārdus: sadziedējuši kara brūces, jūs iegrimāt ikdienā, un kaut arī tās bija sekmes, jums kaut kā trūka. Jums trūka lielās, nešaubīgās, mērķtiecīgās gribas, mērķtiecīgās organizācijas.» Liekas, šādas idejas bija pamudinājušas Kārli Ulmani kā Ministru prezidentu kopā ar Kara ministru Jāni Balodi izšķirties par Satversmes un Saeimas darbības apturēšanu 1934. gada 15. maijā.

Vienība, vadonība, latviskums

Tas bija valsts apvērsums, autoritāra režīma un vadonības iedibināšana, ko, iespējams, izraisīja demokrātisko tradīciju trūkums jaunajās valstīs un vispārējie nacionālisma uzplūdi Eiropā, — līdzīgus apvērsumus jau agrāk bija veikuši Antans Smetona Lietuvā un Konstantīns Petss Igaunijā. Laika biedru vērtējumā Ulmanis nebija tik daudz domātājs, cik darītājs, kas pašāvās uz savu intuīciju. Viņš necieta ilgu vilcināšanos, bija izcili apdāvināts politiķis, kam raksturīga dzelzs griba, milzīga enerģija, rīkotāja un organizētāja spējas, fanātiska darba mīlestība, pieticība personiskajā dzīvē, dziļš un patiess patriotisms. Viņš nekad neaprecējās, gērbās un ēda vienkārši, nebija ieinteresēts ne naudā, ne mantā. Lielu daļu ienākumu ziedoja savai partijai un vēlāk labdarīgiem mērķiem. Tomēr novērotāju vērtējumā Ulmaņa darbs un panākumi ļoti cēla viņa pašapziņu un, iespējams, radīja pat zināmu iedomību un paštaisnību. Viņā nostiprinājās pārliecība, ka pats liktenis viņam nolēmis būt par latviešu tautas vadoni un Latvijas valdnieku. Diktatūras pamatsaukļi bija: «Vienība, vadonība, latviskums». Paradis viens pats visu izlemt, viņš padomniekus maz ievēroja un padomus

neuzklausīja, ja pats tos nebija prasījis. Viņš gan uzklausīja citu domas pirms lēmuma pieņemšanas, bet gaidīja absolūtu uzticību un paļaušanos uz viņu pēc lēmuma pieņemšanas to īstenošanas procesā. Ulmanim bija liela pienākuma apziņa un viņš necieta konkurentus. Latviju Ulmanis pārvaldīja ar paša izraudzīta Ministru kabineta palīdzību.

Ulmaņa diktatūras laikā tika gūti neapstrīdami panākumi lauksaimniecībā un valsts saimniecības izveidošanā, tomēr, gribēdams tautai palīdzēt un sagādāt tai labāku nākotni, viņš istenībā atņēma tai pašlemšanas tiesības, privātsaimniecību lielā mērā pakļāva valsts kontrolei un daļēji pārvērtā valsts saimniecībā. Vēl ievērojamāki panākumi tika sasniegti izglītības un kultūras jomā — pieaugošas Kultūras fonda aktivitātes, «Draudzīgā aicinājuma», Lauksaimniecības akadēmijas, Latvijas Vēstures institūta un tēvzemes balvas iedibināšana, Brāļu kapu celtniecības pabeigšana, uzceltas daudzas monumentālas celtnes un pieminekļi, īpaši skolu celtnes provincē (uzplaukuma laikā atklātas pat 94 skolu jaunceltnes gadā). Šajā laikā tika uzcelta arī Ķeguma spēkstacija, jauni dzelzceļi, sāktā vietējo izrakteņu kūdras un kaļķakmens plašāka izmantošana ražošanā un enerģētikā, plauka un modernizējās lauksaimniecība, paplašinājās eksports, stabils bija finanses un nauda.

Paralēli bija arī demokrātijas ierobežojumi, zināma nacionālās politikas saasināšanās, arī saimnieciskajā jomā, tomēr neapstrīdams bija arī liels nacionāls pacēlums, ideālisma pieaugums prāvā sabiedrības daļā. Bija arī vadonības kults, kas dažbrīd izpaudās nepievilcīgā veidā, subjektīvisms un autoritārisms. Ulmanim neapšaubāmi varētu pārmest nepietiekamu aktivitāti ārpolitikā. Savas vadonības sešos gados viņš ne reizes neizbrauca no

Latvijas ne diplomātiskā misijā, ne privātā braucienā. Maz vēribas Ulmaņa valdība vēltīja valsts aizsardzībai.

Nepatīkamo valsts vēlēšanu lietu 1936. gada 12. martā Ulmanis nokārtoja vienkārši ar sava Ministru kabineta lēmumu pārņemt savās rokās arī Valsts prezidenta amatu. Tagad viņš bija kļuvis vienvaldnieks — valdības galva, Valsts prezidents, bruņoto spēku un aizsargu augstākais vadonis. 1936. gada 12. marta likumā var lasīt, ka Ulmanis kā Ministru prezidents Valsts prezidenta amatu pildīs līdz 1934. gada 18. maija deklarācijā paredzētās Satversmes reformas izveidošanai, un, viņam atvaļinājumā esot vai citu iemeslu dēļ nevarot pildīt valsts prezidenta amatu, to pildīs Kara ministrs Jānis Balodis. Šis likums arī atcēla visus pastāvošos likumus, ciktāl tajos Valsts prezidenta amata pildīšanai noteikta citāda kārtība. Tādēļ nav brīnums, ka pēc tam, kad Ulmanis trīs gadus jau bija pavadījis arī Valsts prezidenta amatā, nekas nenotika, un viņš mierīgi paturēja šo amatu, ignorējot konkrētā prezidentūras termiņa izbeigšanos.

Ar 1940. gada 23. aprīļa likumu, kas stājās spēkā 1940. gada 15. maijā, Kārlis Ulmanis pārņēma absolūtu varu Latvijā. Tagad viņš bija ne tikai bruņoto spēku, bet visas valsts aizsardzības augstākais vadonis, pārņemot visa dzīvā spēka un materiālos resursus. Vienīgi viņš varēja lemt Latvijas likteni, gan saziņā ar 9. aprīlī izsludināto Valsts aizsardzības padomi.

Neziņā tīts dzīves beigu posms

Diktatūras režīms, prezidenta ārēja un militārā politika bija vājinājuši Latvijas spēju pastāvēt ārkārtīgi sarežģītajā starptautiskajā situācijā un pēc 1940. gada 16. jūnija padomju ultimāta Ulmanis nedeva pavēli pretoties Sarkanajai armijai un pakļāvās okupācijas varai. 17. jūnijā Ulmanis atteicās tikai no Ministru prezidenta amata un līdz 21. jūlijam palika Valsts prezidenta amatā, cerot uz kaut kāda veida sadarbību ar jauno iekārtu un iespējami mazākiem cilvēku upuriem. Kārļa Ulmaņa rīcība šajās liktenīgajās dienās netiek vērtēta viennozīmīgi, un diskusijas par viņa motīviem un iespējamām alternatīvām vēl turpinās. 21. jūlijā valsts vadītāja pilnvaras nodeva Augustam Kirhenšteinam.

1940. gada 22. jūlijā Ulmani deportēja uz PSRS, aizsūtīja uz Maskavu un tālāk uz Vorošilovsku (tagad Simferopoli) Ziemeļkaukāzā, kur viņš dzīvoja trūcīgos apstākļos līdz 1941. gada 21. jūnijam, kad vācieši iebruka Padomju Savienībā. Tad viņu no vietoja preventīvi arestā un, vāciešiem tuvojoties Kaukāzam, 1942. gadā aizveda uz Mahačkalu pie Melnās jūras. Vāciešiem ielaužoties Kaukāzā 1942. gada septembrī, viņu kopā ar citiem arestantiem vai bēgļiem kuģi veda pāri Kaspijas jūrai uz Krasnovodsku Turkmēnijā. Kārļa Ulmaņa dzīves un darbības beigu posms joprojām ir neziņā tīts. Miris 1942. gada 20. septembrī Krasnovodskas cietumā. Iespējamā apbedīšanas vieta, pēc liecinieku stāstījumiem, ir Krasnovodskas «vecie kapi», kur apbedīti bijušie cietumnieki. Precīza kapavietā vēl līdz šim nav zināma.

Kārlis Ulmanis piedzīvojis trīs pret viņu vērstus atentātu mēģinājumus — 1919. gada septembrī, 1920. gada 11. aprīlī un 1921. gada 27. aprīlī.

1925. gadā apbalvots ar I šķiras Triju Zvaigžņu ordeni, 1938. gadā — ar augstākās šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Par sirds asinsvadu slimību risku

Uz biežāk uzdotajiem pacientu jautājumiem par sirds asinsvadu slimībām atbild Latvijas Kardioloģijas centra ambulatorās un diagnostiskās nodaļas vadītāja daktare Iveta Mintāle.

Kas ir saprotams ar augstu sirds asinsvadu slimību risku?

Augsts risks ir cilvēkiem, kuriem bijis iepriekšējs miokarda infarkts vai insults, ir paaugstināts holesterīns, cukura diabēts, paaugstināts spiediens, kuriem konstatēta aptaukošanās un kuri smēķē. Taču risku katram pacientam aprēķina individuāli, ņemot vērā visus iepriekšminētos riska faktorus, to kombinācijas, kā arī pacienta vecumu, dzimumu un ģimenes anamnēzi.

Vai var samazināt augstu sirds asinsvadu slimību risku?

Neietekmējamie faktori ir vecums, dzimums, ģimenes anamnēze attiecībā uz sirds slimībām, kā arī iepriekš jau noteikta sirds slimība. Savukārt faktori, kurus var ietekmēt ar pareizu dzīvesveidu un medikamentiem, ir:

- ✓ smēķēšana, jo nekad nav par vēlu atstāt;
- ✓ aptaukošanās vai liekais svars, tāpēc nepieciešams pareizs uzturs un fiziskās nodarbes optimālai svara mazināšanai;
- ✓ paaugstināts asinsspiediens, vajadzīgi medikamenti, bet milzīga nozīme arī pareizam dzīvesveidam;

✓ medikamentoza ārstēšana, tai jābūt adekvātai un ilgstošai.

Vai riska faktoru samazināšanai vienmēr nepieciešami medikamenti?

Nemedikamentoza terapija jeb, vienkāršiem vārdiem sakot, pareizs dzīvesveids ir neiztrūkstošs posms riska faktoru mazināšanā. Medikamentu pievienošana atkarīga no pacienta riska profila un klīniskās situācijas. Ja pacienta risks ir zems, tad pietiek ar pareizu dzīvesveidu — nesmēķēt, pareizi ēst, regulāri sportot, uzturēt optimālu ķermeņa svaru utt.

Riska pacientiem ilgstošai lietošanai iesaka sirds aspirīnu. Kādiem nolūkiem to lieto?

Aspirīns mazās devās, regulāri lietojot, samazina trombu veidošanās iespējamību mazajos asinsvados (gan sirds, gan galvas smadzeņu, gan kāju asinsvados). Jāatceras, ka aspirīns jūtami neietekmē laboratoriskos asinsreces rādītājus, tāpēc īpaša analīžu kontrole nav nepieciešama.

Cik ilgi sirds aspirīns jālieto pēc infarkta vai insulta?

Pēc pārciesta miokarda infarkta vai

insulta aspirīns jālieto regulāri katru dienu un ilgstoši, patiesībā — visu mūžu. Lietošana kursa veidā nederēs, jo tikai nepārtraukta nodrošina aspirīna antitrombotisko darbību.

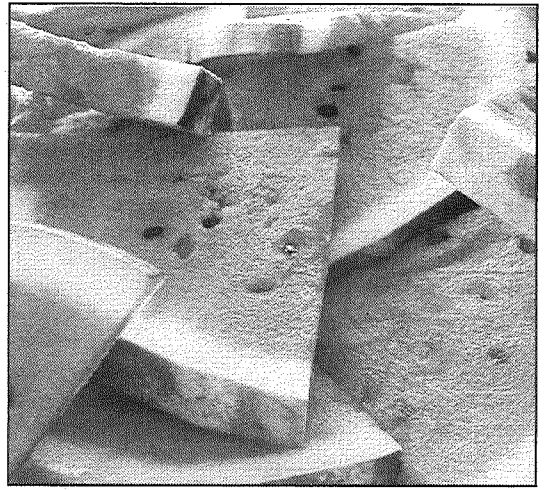
Vai sirds aspirīna ilgstoša lietošana ietekmē kuņģi?

Pacientam pirms sirds aspirīna lietošanas uzsākšanas jāpastāsta ārstam par sūdzībām no kuņģa un zarnu trakta puses (sāpes, dedzināšana utt) vai iepriekš noteiktām slimībām, piemēram, kuņģa čūla, gastrīts, kuņģa asiņošana. Ilgstoši lietojot aspirīnu, īpaši jāpievērš uzmanība tādām sūdzībām kā sāpes, dedzināšana, diskomforts kuņģa rajonā, izmainīta apetīte vai garšas sajūta, melna vēdera izeja.

Ar kādām problēmām var būt saistīta sirds aspirīna lietošanas pārtraukšana?

Aspirīns ir medikaments, kas samazina trombu veidošanās iespējamību. Aterosklerotiskos asinsvados trombozes risks ir paaugstināts. Atceļot aspirīnu, paaugstinās kardiovaskulāro notikumu risks — nestabila stenokardija, miokarda infarkts, išēmisks insults.

Kā ēdams arbūzs

Arbūzs ir brīnišķīgs līdzeklis organisma skalošanai. Ko vēl būtu svarīgi zināt?

✓ Arbūzs ir neaizvietojams ārstniecības līdzeklis nieru iekaisuma gadījumā, arī tad, ja moka nierakmeņi.

✓ Ja vēlamies iegūt ārstniecisku efektu, vienu mēnesi katru dienu jāapēd viens vidēja lieluma arbūzs. Turklāt ļoti būtiski ir ēst pareizi — ēdot arbūzu vai meloni, vienlaikus nedrīkst lietot nekādus citus pārtikas produktus vai dzērienus. Piemēram, ja brokastis vai palaunadzi esat notiesājis pamatīgu šķēli arbūza, līdz nākamajai maltītei jābūt ne mazāk kā trim stundām.

✓ Mediķi un dietologi bridina no diezgan plaši izplatīta paraduma ēst arbūzu kopā ar rupjmaizi — garšīgi gan esot, taču tādejādi tiek nodarīts kaitējums gremošanas orgāniem. To varot atļauties tikai vesels cilvēks.

Kas ir zobu pastas sastāvā?

Aplūkojot zobu pastu tūbiņas, redzam, ka lielākoties to sastāvā ir vairāki desmiti dažādu ikdienas patērētajam nezināmu ķīmisku vielu, par kuru iedarbību un izcelsmi nekas nav zināms. Vides aizsardzības speciālisti izpētījuši, ka daudzas no tām grauj mūsu veselību. Un nav jau brīnums — nereti cilvēki sūdzas, ka pēc zobu tīrīšanas neko nevar ieēst, jo ēdienam kādu laiku nejut normālu garšu, mēle ir it kā jēla, nejutīga.

Kurām no zobu pastu sastāvā esošajām vielām ir nelabvēlīga ietekme?

Sorbitol — saldinātājs un zobakmens novēršanas līdzeklis, mitrinātājs. Ietekme uz veselību:

- ✓ vājina zobu emalju — tā atjaunojas pati ik dienu, pateicoties jonizētajam kalcijam un fosforam, kas ir siekalās; regulāra zobu virsmas beršana ar raupjiem, abrazīviem līdzekļiem izjauc šo procesu;
- ✓ var bojāt smaganas: retos gadījumos silīcijs var uzkrāties zem smaganām, radot iekaisumu.

Glicerīns — smērviela, kas uzlabo produkta radīto sajūtu, arī mitrinātājs. Glicerīnu iegūst no dzīvniekiem vai augiem.

Ietekme uz veselību: pārsvarā drošs, bet var sausināt ādu ap muti.

PVM/MA copolymer — plastikai līdzīga līme, kas iegūta no polivinila. To bieži pievieno matu želejām un lakām. Tā pie zobiem un smaganām piesaista triklizānu un citas vielas.

Ietekme uz veselību nav zināma.

Sodium fluoride — stiprina zobu emalju, antibakteriāla ietekme.

Ietekme uz veselību:

- ✓ fluoroze — izraibina un dzeltina zobus, jo īpaši bērniem;
- ✓ osteoporoze — uzņemtais fluorīds izspiež no kauliem kalciju;
- ✓ alerģiskas reakcijas;

✓ tā uzņemšana var izraisīt siekalošanos, nelabumu, vemšanu, vēdergrauzes un caureju.

Svarīgi! Izrēķināts, ka 100 ml lielā ģimenes zobu pastas tūbiņā ir pietiekami daudz fluorīda, lai nogalinātu mazu bērnu.

Sodium lauryl sulphate (SLS) — tīrošs un putojošs līdzeklis, raupjš ķīmiskais tīrītājs, kuru bieži izmanto kā motoru atēļotāju. To pievieno zobu pastai, lai tā putotu, taču zobu tīrīšanai tas nav nepieciešams.

Ietekme uz veselību — kairina mutes gļotādu, var izraisīt čūlas mutē, stomatīta jēlumus, kontaktekzēmu.

Aroma — piešķir garšu.

Ietekme uz veselību:

- ✓ alerģiskas reakcijas, dažas no tām var izpausties, piemēram, kā smaganu asiņošana, čūlas mutē un smaganu iekaisums;

✓ potenciāls kancerogēns, aromātiskās garšvielas parasti iegūst no naftas atvasinājumiem un var saturēt vēzi izraisošas vielas.

CI 42090 — piešķir zīlo krāsu.

Ietekme uz veselību — hiperaktivitāte, izsitumi uz ādas. Potenciāls kancerogēns: ir pierādījumi, ka **CI 42090** var izraisīt vēzi dzīvniekiem.

(!) Aizliegts Austrijā, Beļģijā, Francijā, Vācijā, Norvēģijā, Šveicē un Zviedrijā.

Carageenan — biezinātājs, pieder dabiskajai ogļhidrātu grupai, iegūst no sarkanajām jūraszālēm, pazīstams arī kā E407.

Ietekme uz veselību:

- ✓ var izraisīt vēdera sāpes;
- ✓ potenciāls kancerogēns — dzīvniekiem var izraisīt vēzi kuņģa un zarnu traktā;
- ✓ laboratoriskie pierādījumi vedina domāt, ka tas veicina krūts vēža rašanos.

Saccharin — mākslīgs saldinātājs.

Ietekme uz veselību: kancerogēns, saistīts ar pūšļa vēzi dzīvniekiem. Amerikā tiem pārtikas produktiem, kas

satur saharīnu, uz etiķetes jānorāda, ka tas ir potenciāls kancerogēns.

Triclosan — antibakteriāls līdzeklis, samazina zobakmeni.

Ietekme uz veselību:

- ✓ var bojāt smaganas, jo izraisa priekšlaicīgu šūnu atmiršanu smaganu audos;

✓ iespējamas alerģiskas reakcijas;

✓ var izraisīt čūlas;

✓ izmaina mutes dabisko līdzsvaru, nogalina visas — gan labās, gan sliktās — baktērijas un padara cilvēku vieglāk inficējamu.

CI 47005 — dzeltenā krāsa, zināma arī kā E104.

Ietekme uz veselību: var veicināt astmu, izraisīt izsitumus, bērniem — hiperaktivitāti. Cilvēkiem, kas ir jutīgi pret aspirīnu, vajadzētu izvairīties no šīs krāsvielas. **CI 47005** ir ogļu, darvas krāsa, var saturēt neirotoksiskus un kancerogēnus piemaisījumus.

(!) Aizliegta Austrālijā, Amerikā un Norvēģijā.

Ja zobu pastu sastāvā ir tik daudz ķīmisku un agresīvu vielu, ar ko tad lai tīra zobus, nekaitējot savam organismam?

Vides aizsardzības speciālisti iesaka lietot zobu pastas, kuras satur tikai dabiskas augu un minerālu izcelsmes vielas, kas nekaitē zobu, smaganu un mutes mikrofloras veselībai. Kariessa un periodonta saslimšanu profilakses pamatā ir rūpīga zobu aplikuma noņemšana ar vielām, kas nebojā zobu emalju un mutes gļotādu, saglabā veselu mutes mikrofloru, uzlabo smaganu asinsriti.

Lai pasargātu mutes mikrofloras dabisko līdzsvaru un saudzētu mutes gļotādu, šādu produktu sastāvā nav sintētisku putojošu vielu — tenzīdu, sintētisku smaržvielu, krāsvielu, konservējošu vielu, nav iekļauts arī fluors.

Pēc preses materiāliem

ES DARU TĀ PALĪDZ

Mūsu ģimenē vīriešu vaļasprieks ir maksšķerēšana, tāpēc visai bieži zivis ir arī mūsu ēdienkartē. Nereti gadās, ka steigā ēdot, RĪKLĒ IEĶERAS ASAKA. Vienkārši no nepatīkamās sajūtas atbrīvoieties, ēdot rupjmaizi, līdz asaka tiek norīta ar maizes kumosu. Taču, ja rīklē gadījies aizķerties lielāki asakai, palīgā jāņem svece: Sveces vienu galu pasilda uz gāzes liesmiņas un ātri (lai nepagūtu sacietēt) piespiež rīklē iekrūšējai asakai. Pēc britiņa parafīns ir sacietējis, asaka ielipusi svecē un to viegli izvilk.

J. L.

Ārstēju GALVASSĀPES ar metodi "velnu ar velnu izdzen". Ja iesāpas galva, ņemu divus citrona miziņas gabaliņus apmēram 2 cm diametrā, notīru balto mikstumu un piespiežu deniņiem. Paturu britiņu, līdz zem miziņas āda kļūst sārta un sāk sūrstēt. Galvas sāpes vairs nejutu. Šis ļoti sens paņēmiens un tam nav nekāda cita izskaidrojuma, kā vienīgi vienu sāpju nomākšana ar citām. Bet man patiešām pēc šādas procedūras galva vairs nesāp.

I. B.

Grību ieteikt visiem, kuri slimo ar GASTRĪTU, manis pārbaudītu slimības atvieglošanas paņēmienus, kurus, kad ārstējos slimnīcā, ieteica pamēģināt palātas kaimiņš — kāds vecs onkultis. Slimojot ar gastrītu, protams, lietoju dakteres izrakstītās zāles un ievēroju pareizu ēšanu, bet paralēli arī jums iesaku darīt tā:

1. Pirms un pēc ēšanas pārkodiet un norijiet, uzdzerot malku ūdens, 2 pilnāzogas.

2. Atšķaidiet 1 ēd. karoti etiķa puslitrā vārīta ūdens, pirms ēšanas iedzeriet vienu malku, bet pēc ēšanas — trīs.

Brīnumu šeit nav nekādu. Abi šie vienkāršie līdzekļi palīdz kuņģim barību labāk sagremot.

A. L.

PADOMS SIEVIETĒM: ēdiet banānus! Kanādas zinātnieki secinājuši, ka sievietes organismā serotīna (hormons, kas atslābina nervus, līdzsvaru garastāvokli, rosina labās emocijas) ir mazāk nekā vīriešiem, turklāt pirms mēnešreizēm tas vēl samazinās, tāpēc kļūstam pārlietu jūtīgas. Toties banānos serotīna ir bagātīgi! Tajos ir arī mums nepieciešamie vitamīni un mikroelementi, un aminoskābes.

G. N.

Ko darīt, ja BALSS *iet ciet*. Varu piedāvāt šādu ieteikumu: nokāstam un nedaudz atdzesētam anīsa novārījumam (uz glāzi ūdens ņem pusi glāzes anīsa sēklu un 15 minūtes pavāra) pieliek 3 vai 4 ēdamkarotes medus un vēlreiz uzvāra. Karstajam dzērienam pievieno konjaku (viena ēdamkarote uz glāzi) un salej termosā. Lieto pa ēdamkarotei ik pēc stundas.

M. M.

KRĀSLAVA

Volga — Daugava

Tveras apgabala Novosolovetskā uz ezera Vselug salas Božje Dzelo notika Maskavas — Rīgas jaunatnes forums «Volga — Daugava», kuru rīkoja Maskavas Ārējo ekonomisko un starptautisko attiecību departaments. Latviju forumā pārstāvēja astoņu cilvēku delegācija, tostarp jaunatnes organizācijas «PatriotLV» aktīva dalībniece, rīdziniece, 12. klases skolniece Ālija Baženova, kurai Krāslavā dzīvo vecmāmiņa. Ciemojoties pie vecmāmiņas, Ālija apmeklēja arī laikraksta «Ezerzeme» redakciju, lai pastāstītu par forumu un savām aktivitātēm jaunatnes jomā.

Forums notika četras dienas ļoti krāšņā vietā, kur savu tecējumu sāk divas spēcīgas un kaimiņtautu kultūrā nozīmīgas upes — Volga un Daugava (Zapadnaja Dvina). Dalībnieki apmeklēja upju izteku, savukārt foruma iniciators Tēvs Valentīns svētīja ūdeņus un deva Dieva svētību Krievijas un Latvijas tautām. Svētais ūdens no Daugavas iztekas tika nodots Latvijas delegācijai.

Jāatzīmē, ka tieši pieklūt Daugavas izteikai — Korjakinās ezera strautam — nav iespējams, jo tas aizaudzis. Savukārt Volgas iztekas vieta ir ļoti sakopta, tur atrodas akmens Dievnams, daudz koka ēku. Tajā pašā rajonā ir arī Dņepras upes izteka, kas arī sakopta. To paveicis Tēvs Valentīns, kurš pauž cerību, ka ar Krievijas un Latvijas jaunatnes spēkiem, ar varas un biznesa pārstāvju atbalstu drīzumā varēs sakopt arī Daugavas izteci.

Foruma dalībniekiem tika rīkotas ekskursijas, meistarklases, tostarp ķīniešu ciņas mākslā, treniņi, lekcijas, komandu stafetes, tikšanās ar Lielā teātra darbiniekiem, biznesa un Penovas rajona administrācijas pārstāvjiem, notika apaļā galda diskusija par jaunatnes politikas izstrādi Krievijas reģionos un citas aktivitātes. Tie, kuri vēlējas, foruma laikā varēja doties arī uz liturģiju.

Ālija: «Volgas — Daugavas izteka varētu kļūt par tautu draudzības vietu, kur satiktos aktīvi jaunieši no Latvijas, Krievijas, Baltkrievijas un varbūt arī Ukrainas, lai kontaktētos, dalītos pieredzē, apmainītos viedokļiem. Plus tā ir vēsturiska vieta!

DAUGAVPILS

Japāņu zobena mākslas izstāde

9. septembrī kinoteātri «Silver Screen Cinema» bija atvērta japāņu zobena mākslas izstāde, ko organizēja japāņu ciņas mākslas klubs «Musashi», lai iepazīstinātu apmeklētājus ar japāņu ieročiem, ciņas mākslām un popularizētu Uzlecošās saules zemes kultūru.

Izstādē varēja apskatīt četru Latvijas klubu — «Musashi» (Daugavpils), «Sedna» (Rēzekne), «Satori» un «Fram» (abi no Rīgas) ieročus un treniņu ekipējumu. Vissenākie eksponāti — kavalēristu zobeni tati. Izstādes rīkotāji aizrautīgi stāstīja par izstādē redzamajiem ieročiem, kā arī japāņu ciņas mākslām. Bērnu uzmanību piesaistīja kluba «Musashi» dalībnieki, kuri demonstrēja iaido un kendo kata.

Daugavpils Universitātes studenti speciāli izstādei izgatavoja māksliniecisko noformējumu — gleznas, ilustrācijas un pat komiksus par ciņas mākslas tēmām. Ekspozīcijas centrā atradās speciāli izjaukts zobens,

● Izbraucienā ar Tēvu Valentīnu pa Daugavas izteku.

Nākotnē tur plānots izveidot kultūras centru, kur notiks kultūras pasākumi, brauks un uzstāsies aktieri, vienlaikus tas būs arī kā pareizticīgo centrs. Kādreiz šajā rajonā bija klosteris, kas tika likvidēts 1917. gadā notikušās revolūcijas rezultātā, bet tagad tur atjaunots dievnams. Tā kā Latvijā daudz kontaktējos ar pareizticīgo jaunatni, mani forums interesēja no šī viedokļa. Ļoti daudz laika pavadīju sarunās ar Tēvu Aleksandru, kuru, tāpat kā mani, interesē pareizticības attīstība Krievijā un Latvijā. Pēc vidusskolas plānoju studēt seminārā Krievijā. Ticība un reliģija man netraucē ne skolā, ne ārpus tās. Tieši otrādi, — es jūtu, ka cilvēkiem ir vieglāk kontaktēties

ar mani. Daudzi jaunieši neizmanto viņiem dotās iespējas, jo ir pieraduši, ka visu pienesis klāt.

Ālijas interešu loks ir visai daudzpusīgs. Agrā jaunībā viņa sāka trenēties karatē, turpināja apgūt šo ciņas mākslu piecus gadus. Arvien nodarbojas ar zirgu sportu, ir muzikāla — spēlē vijoli. Forumā viņa guvusi jaunas idejas, lai pilnveidotu savas aktivitātes darbā ar jaunatni. Viņasprāt, foruma vērtība ir arī jaundibinātie kontakti. Latvijas delegācijā praktiski visi bija savstarpēji pazīstami, savukārt no Krievijas puses forumā piedalījās 12 maskavieši. Āliju patikami pārsteidza, cik droši un atklāti viņi bija diskusijās — to pat grūti

izstāstīt. Latvijas jaunieši uz maskaviešu fona izskatījās noslēgti.

«Maskavas delegācijas jaunieši nebaidījās atklāti runāt ne par vienu tēmu, savukārt mums ir kaut kāds bailu sindroms,» atzina Ālija. «Baidāties pateikt kaut ko lieku, baidāties, ka būs problēmas darbā, mācību iestādē un tā tālāk. Foruma dalībnieku diskusijās dominēja jaunatnes tēma, jo tur bija jaunieši, kuri nodarbojas ar jaunatnes problēmu risināšanu Krievijā un Maskavā, kuri aktīvi darbojas savās organizācijās un realizē dažādus projektus. Jāatzīmē, ka foruma dalībnieki no Maskavas bija ar lielisku izglītību, varbūt tālab viņiem bija labs priekšstats par mūsu valsti, tomēr viņus arī daudz kas interesēja, jautājumu netrūka.

Latvijas delegācija, manuprāt, ļoti labi prezentēja mūsu valsti. Turklāt mēs sadraudzējamies, vienojamies ar Krievijas foruma dalībniekiem par sadarbību. Gala rezultātā pasākums izrādījās ļoti produktīvs dalībniekiem no abām pusēm.

Nākamgad Novosolovetskā būs līdzīga nometne ar vairāk dalībniekiem. Pastāv iespēja, ka varēs braukt ne tikai no Rīgas, bet arī citām Latvijas pilsētām, varbūt arī no Krāslavas.

Mana vecmāmiņa Elvira Baženova, biologijas, ķīmijas, lauksaimniecības pamatu skolotāja, rajona bērnu bibliotēkas bibliotekāre, tagad — pensionāre, ir liela dzimtās puses patriote, kura gadiem ilgi vākusi un apkopojusi materiālus par Daugavu. Viņa uzdāvināja man lielisku ideju, proti, jāizveido jaunatnes centrs «Daugava», kura dibinātāji būtu abu upes krastu pilsētu un apdzīvotu vietu aktīvākie jaunieši. Vecmāmiņa arī iesaka sarīkot jaunatnes nometni, kuras mērķis būtu labiekārtot Daugavas izteku, organizēt upes floras un faunas izpēti darbu, izziņāt tautas folkloru, teikas, dzeju par Daugavu, izveidot Daugavas muzeju. Manuprāt, šie ir vērtīgi priekšlikumi, kurus varētu iestrādāt jauniešu projektā un iesniegt Rīgas domē, pretendējot uz atbalsta saņemšanu.»

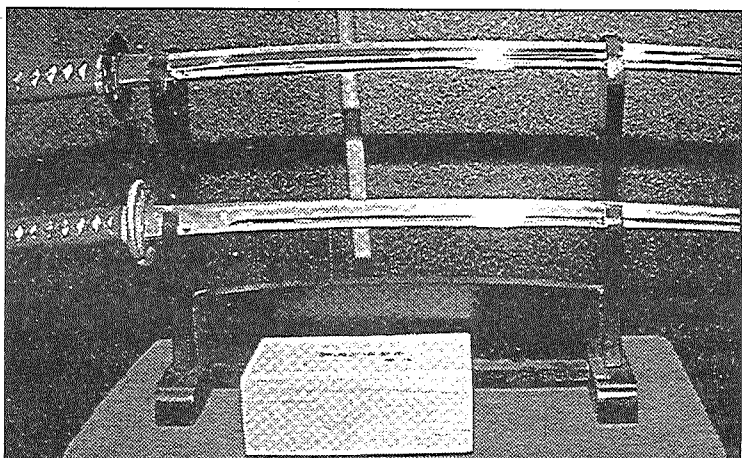
«Ezerzeme»

Vilki Bebreņu pusē ir nokoduši astoņas aitas

10. septembra rītā Ilūkstes novada Bebreņu pagasta saimniecībā «Graudīņi» saimnieki ganībās atrada astoņas nokostas aitas. Tās apskatot, dzīvnieku ķermeņi bija vēl silti. «Graudīņu» saimniece Ineta Vasiļevska atzina, ka šogad, pievērsoties aitkopībai, nokostās astoņas aitas no 16 ir liels zaudējums. «Šajā pusē dzīvoju jau 13 gadus, un tā ir pirmā reize, kad vilki nokož aitas.»

Uzaicinātais vietējais mednieks ievēroja, ka septiņas aitas ir nokostas un pavalkātas pa zemi, bet astotajai aītai ir apēsti iekšējie orgāni. Tas ļauj secināt, ka garām gājusi vilku saime, un vilki vilcēniem aitu ganāmpulkā nodemonstrējuši, kā ir jāiet medībās.

Saimniecību apmeklēja Valsts meža dienesta mežzinis, apskatīja postījumus un sastādīja aktu. Arī Valsts meža dienesta Medību daļas vecākais referents Valters Lūsis «Latgales Laikam» pieļāva varbūtību, ka «Graudīņos» tika apmācīti vilku mazuļi: «No augusta vidus līdz oktobrim vilki apmāca vilcēnus. Tieši šis laiks ir bīstams aitu ganāmpulkiem. Tāpēc zemniekiem iesaku aitas turēt kūti, neatstāt pa nakti laukā, jo īpaši tāpēc, ka elektriskais gans vilkam nav šķērslis, lai piekļūtu ganāmpulkam. Kad vilks medi ziemā, viņš to dara, lai dabūtu ēdienu, turklāt nokostās aitas viņš neatstāj uz lauka — paņem līdzī. Gadās, ka aitas nokož arī suņi. Parasti nav viegli noteikt, vainīgs ir vilks vai suns, jo notikuma vietā nepaliek pēdas. Taču jebkurā gadījumā lauksaimniekiem, piedzīvojot šādu postu, uzreiz ir jāizsauc Valsts meža dienesta speciālisti. Tie savukārt sastādīs aktus. Tas nedod tiesības saņemt kompensāciju, taču ļauj palielināt nošaujamo vilku limitu,» paskaidroja Valters Lūsis. Medniekiem viņš iesaka «Graudīņu» apkārtnē mežos sarīkot dzinējmedības, lai gan vilku saime reti kad atgriežas tanī vietā, kur tika sarīkota asiņainā mācīb-stunda. Tomēr medības būtu jāriko, jo šobrīd svarīgi ir nometīt jaunos vilkus. Kā teica Daugavpils Mednieku makšķernieku biedrības priekšsēdētājs Viktors Frilīšs, šogad medniekiem atļauts nošaut 200 vilkus.

● Graciozie un bīstamie izstādes eksponāti.

lai apmeklētāji varētu novērtēt, cik vienkārši un vienlaikus sarežģīti tas veidots. Varēja salīdzināt gan nelielo tanto, gan katanas, kas uz izstādi bija atvestas no dažādām Latvijas pilsētām. Interesenti varēja paturēt rokās treniņu zobenus un apskatīt kendo ekipējumu. Izstādē bija apskatāms arī tradicionālais japāņu loks jumi, kurā garums ir vairāk

nekā divi metri. Interesentiem piedāvāja salīdzināt austrumu un rietumu paukošanas skolas ieročus. Zinātkārākie apmeklētāji uz zināja interesantus paukošanas vēstures faktus, kā arī daudz ko jaunu par parastajiem zobeniem.

Finansiālu atbalstu pasākuma rīkošanā sniedza Daugavpils pilsētas domes kultūras pārvalde.

«Latgales Laiks»

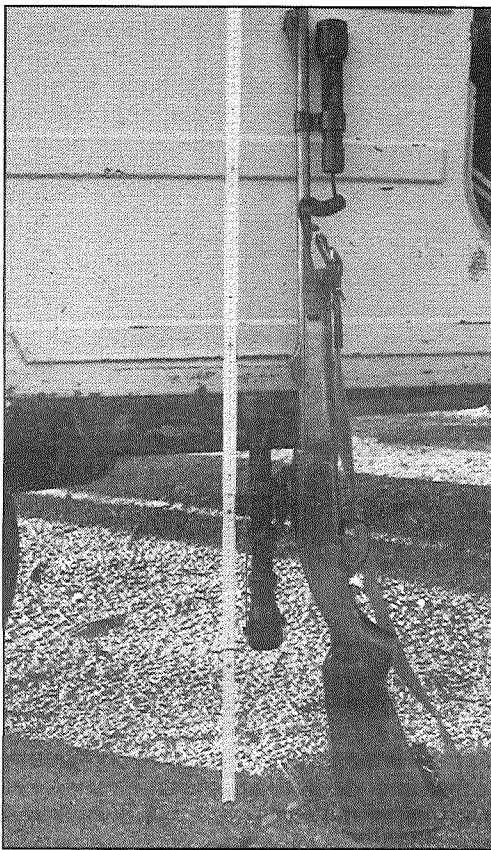
Četri kriminālprocesi par šaujamoču glabāšanas noteikumu pārkāpšanu

Nedēļas laikā par šaujamoču glabāšanas noteikumu pārkāpšanu Latgales reģiona policijas pārvaldē uzsākti četri kriminālprocesi, atsavināti dažādi ieroči un municija, informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

Latgales reģiona pārvaldes darbinieki, veicot dažādus operatīvos pasākumus cīņā pret nelikumīgu šaujamoču apriti, uzsākuši četrus kriminālprocesus par šaujamoču un municijas glabāšanas noteikumu pārkāpumiem. Divi gadījumi bijuši Krāslavā, viens — Ludzā un viens fiksēts Daugavpilī. Realizējot operatīvo informāciju, policija atsavinājusi kopumā sešus šaujamočus un dažāda veida municiju.

Analizējot situāciju, policijas pārstāve min, ka pārsvarā ieroču glabāšanas noteikumu pārkāpumi bija konstatēti pārbaudāmo personu dzīves vietās, taču vienā gadījumā nelikumīgi glabātais ierocis atrasts kādas automašīnas salonā. A. Laizāne skaidro, ka Krāslavas iecirkņa policijas darbinieki veica izmeklēšanu par dzelzceļa sliežu posma demontēšanu Krāslavas novada Ūdrišu pagastā un operatīvo pasākumu rezultātā notikuma vietā aizturēja vīrieti. Veicot aizturētās personas pārbaudi un apskatot viņa automašīnu, salonā tika atrasts un atsavinājis revolverim līdzīgs paštais ierocis. Vīrietim piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts līdzeklis.

Visos uzsāktajos kriminālprocesos turpinās izmeklēšana, nozīmētas arī nepieciešamās ekspertīzes.

● Šis ierocis tika atrasts pie kādas personas Daugavpilī. Foto no Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes arhīva.

Policijas viedoklis — autovadītāji pārāk bieži kļūdās

Vispārzināms fakts — braucot pie auto stūres, kļūdas labāk nepieļaut. Taču ideāli vadīt automobili spēj tikai nedaudzi. Pēc statistikas datiem, vadītājs pilsētā 15 minūšu laikā pieļauj vidēji no piecām līdz 10 kļūdām. Protams, to bīstamība ir dažāda, bet katra no tām zināmā mērā palielina iespējamību iekļūt ceļu satiksmes negadījumā.

Liela daļa no kļūdām vadītājam pašam paliek nepamanītas, to viņa vietā ar kompensējošām darbībām paveic citi vadītāji vai arī laimīgas sagādāšanās pēc kļūdas uzreiz nepārvēršas bīstamās situācijās un satiksmes negadījumos. Tomēr šādu kļūdu rezultātā vadītājam izstrādājas savs nepareizs automobiļa vadīšanas stils, kas gala rezultātā ir par iemeslu ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanai. Tāpēc ir svarīgi zināt sava auto vadīšanas stila kļūdainību, saprast tā cēloņus un iemeslus.

Novērošanas kļūdas

Vadot automobili, vadītājam jābūt īpaši uzmanīgam un visa uzmanība jāvelta brauktuvei. Vadītājam nav tikai jāseko savam automobilim, bet arī citiem transportlīdzekļiem, to kustības trajektorijām. Jāpievērš uzmanība arī gājējiem, kuri vēlas šķērsot brauktuvi vai stāvēt pieturās un gaida sabiedrisko transportu, kā arī tikko izkāpuši no tā. Uzmanību no ceļa novērs runāšana pa telefonu, SMS sūtīšana, ēšana, lūpu krāsošana, runāšana ar pasažieriem. Daudziem liekas, sikums, bet šis «sikums» var būt par iemeslu satiksmes negadījumam.

Komunikācijas kļūdas

Ir runa par savstarpējo cīņu un braukšanas kultūru. Laicīgi ieslēdzot virzienrādītāju, lai varētu nogriezties vai pārkārtoties citā joslā, mēs izradām cīņu citiem satiksmes dalībniekiem, kas brauc aizmugurē vai pa blakus joslu, lai tie varētu savlaicīgi paredzēt jūsu veikto manevru. Pat braukšana pēc «rāvējslēdzēja» principa, kad vienā joslā atrodas šķērslis un jāpārkārtojas blakus esošajā joslā, mazina risku nokļūt satiksmes negadījumos.

Ātruma izvēles kļūdas

Lielākā daļa satiksmes negadījumu notiek, pārsniedzot maksimāli atļauto kustības ātrumu vai nepareizas ātruma izvēles ceļa seguma un

meteoroloģisko apstākļu dēļ. Pārsniedzot atļauto braukšanas ātrumu pat par 10 kilometriem stundā, palielinās risks nokļūt satiksmes negadījumā, jo, kad radīsies bīstama situācija un vajadzēs reaģēt, veicot bremzēšanu, apstāšanās ceļš palielināsies par vairākiem metriem. Tas var būt izšķiroši satiksmes negadījumā.

Nav jābrauc ar maksimāli atļauto ātrumu, ja ceļš ir nepārredzams, slidens, bedrains, ar dažādiem segumiem. Labāk ātrumu samazināt un braukt lēnāk, lai varētu laikus noreāģēt uz radušos bīstamo situāciju un novērst satiksmes negadījumu. Nav māksla nospiegt gāzes pedāli, māksla ir apturēt transportlīdzekli un novērst avāriju.

Bremzēšanas kļūdas

Nav jāveic bremzēšana bez nepieciešamības. Kļūdaini ir uzskats, ka, nospiežot bremžu pedāli, automobilis apstāsies ātri un virzīsies nepieciešamajā virzienā. Tieši otrādi, inerces rezultātā ar nobloķētiem riteņiem tas virzīsies taisni un nebūs vadāms. Tādas kļūdas parasti raksturīgas, braucot pa likumainiem ceļiem, kā arī veicot novēlotus nogriešanās manevrus.

Distances neievērošanas kļūdas

Apdzīvotās vietās par satiksmes negadījumu rašanās iemeslu bieži vien ir distances neievērošana starp transportlīdzekļiem. Kad notiek tāds satiksmes negadījums, vadītāji nereti vaino priekšā braucošā automobiļa vadītāju — pārāk lēni brauca, pārāk strauji bremzēja utt. Šis uzskats ir kļūdaini, jo praktiski vienmēr satiksmes negadījuma iemesls ir aizmugurē braucošā automobiļa vadītāja nepareizā rīcība — nav izvēlēta atbilstoša braukšanas distance.

Ceļu satiksmes noteikumi nosaka — transportlīdzekļa vadītājam atkarībā no braukšanas ātruma jāizvēlas tāda distance, lai, priekšā braucošajam transportlīdzeklim bremzējot, būtu iespējams izvairīties no sadursmes.

Ieteikums! Ja vadāt auto ar ātrumu 50 kilometri stundā, jāizvēlas 50 metru distance, ja braucat ar ātrumu 90 kilometri stundā, jāizvēlas 90 metru distance. Īpaši veiksmīgs šāds princips ir uz slapjas vai slidenas brauktuves.

Informācija no www.vp.gov.lv

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

LATGALE

Divu mikroautobusu sadursmē — seši cietušie

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, 7. septembra rītā ap pulksten 6.30 Rēzeknes novada Lūznavas pagasta teritorijā notika divu pasažieru mikroautobusu sadursme.

Pēc sākotnējās informācijas, automašīnas Renault Master vadītājs, 1955. gadā dzimis vīrietis, pagaidām nenoskaidrotu iemeslu dēļ iebrauca pretējā braukšanas joslā. Rezultātā viņa vadītais transportlīdzeklis izraisīja sadursmi ar citu mikroautobusu — VW Transporter. Pēc negadījuma slimnīcā ar dažādām traumām nogādāti seši cilvēki — Renault vadītājs un pieci VW braucēji vīrieši, kas dzimuši 1991., 1984., 1967., 1966. un 1960. gadā. Notiek izmeklēšana, kuras laikā tiks noskaidroti negadījuma iemesli un apstākļi.

Notriektā sievietē slimnīcā nomira

Tajā pašā dienā ap pulksten 9.30 Balvu policijas iecirkņa apkalpojamajā teritorijā, Rugāju novadā, uz autoceļa Balvi — Kapūne kāds 27 gadus vecs automašīnas VW vadītājs notrieca 71 gadu vecu sievieti, kura izgāja uz ceļa braucamās daļas. Cietusi gājēja nekavējoties tika nogādāta slimnīcā, taču traumas bija smagas un viņa slimnīcā pēc neilga laika mira.

Policija skaidro negadījuma apstākļus un iemeslus. Notiek izmeklēšana.

Pie jauna vīrieša atrada amfetamīnu un marihuānu

Pie kāda jauna vīrieša policijas darbinieki atraduši kopumā 20 gramus narkotisko vielu, ziņo Latgales reģiona pārvaldes pārstāve.

7. septembrī Daugavpilī Kriminālpolicijas biroja darbinieki operatīvo pasākumu rezultātā aizturējuši kādu 26 gadus vecu vīrieti, pie kura atraduši un atsavinājuši piecus dažādus maisījumus ar aizliegtām narkotiskām vielām — 15 gramiem amfetamīna un pieciem gramiem marihuānas.

Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas. Jaunajam vīrietim piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis. Par šādu noziegumu likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiscācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem. Kriminālprocesā turpinās izmeklēšana.

Policija aizturējusi zagli, atgūta neliela daļa nozagtās naudas

Policija aizturējusi vīrieti, kurš no kāda kabineta nozadzis iespaidīgu naudas summu, informē policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

12. septembrī Daugavpils novada Naujenes pagasta Vecstropos no kāda kabineta tika nozagti nepilni 18 tūkstoši eiro. Nenoskaidrota persona, izmantojot iespēju brīvi piekļūt, brīdī, kad darbiniece bija izgājusi no kabineta tikai uz dažām minūtēm, paņēma naudu un ātri nuzuda.

Veicot izmeklēšanu par zādzību uzsāktajā kriminālprocesā, naktī uz 14. septembrī operatīvās meklēšanas rezultātā policijas darbinieki noskaidroja zagli un uz aizdomu pamata par izdarīto noziegumu bija aizturēti 1981. gadā dzimušu vietējo iedzīvotāju, kuram jau agrāk bijušas pretrunas ar likumu.

Pateicoties policijas darbinieku operatīvajam darbam, kā arī ātrai noziedznieka noskaidrošanai un aizturēšanai, likuma sargiem izdevies atrast un īpašniekiem atdot 4000 eiro no kopumā nozagtajiem 18 tūkstošiem. Pārējo naudu zaglis jau bija paspējis iztērēt. Aptuveni 5000 eiro bija nospēlēti spēļu automātos, bet atlikusī summa iztērēta alkohola iegādei un dažādām citām izklaidēm.

Zagliem piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

PREIĻU iecirkni

Līvānos mājas pagalmā auto notrieca deviņgadīgu zēnu

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka Līvānos satiksmes negadījumā cietis mazgadīgs zēns.

7. septembrī 1953. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu VW, kādas mājas pagalmā Rīgas ielā notrieca deviņus gadus vecu zēnu, kurš skrēja un nepamanīja braucošo automašīnu. Puisēns tika nogādāts slimnīcā, kur mediķi viņam konstatēja kājas lūzumu. Policija skaidro negadījuma apstākļus, iemeslus un turpina notikuma izmeklēšanu.

Preiļos brauca pārāk steidzīgi un ietriecās kokā

9. septembra rītā ap pulksten 5.45 Preiļos 1984. gadā dzimis automašīnas Audi vadītājs, braucot pa Daugavpils ielu, izraisīja avāriju. Pēc policijas pārstāvju teiktā, iespējams, nepareizi izvēlēta braukšanas ātruma dēļ automašīna ietriecās kokā. Pēc negadījuma, kurā cieta pats braucējs, viņš ar smagām traumām tika nogādāts slimnīcā. Turpinās izmeklēšana, lai noskaidrotu negadījuma apstākļus un iemeslus.

Līvānos vilciens sabrauca uz sliedēm sēdošu vīrieti

14. septembra naktī, ap pulksten 1.30, Līvānos kravas vilciens uzbraucis uz sliedēm sēdošam 22 gadus vecam vīrietim, ziņo policijas pārstāve. Tragiskajā negadījumā vīrietis no gūtajām traumām notikuma vietā miris. Policija uzsākusi kriminālprocesu. Notiek izmeklēšana, kuras gaitā tiks noskaidroti notikuma apstākļi.

Sagatavots pēc policijas sniegtajam ziņām

Lappusi sagatavoja L. Kīrillova

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Pērk mežu īpašumā, lapu koku un skujkoku cirmsas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28874347.

SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA „ALVSTRE” iepērk dzīvsvārā: piena teļus, teles, bulļus, govus, aitas un jērus.
T. 651 97414

Par augstām cenām pērk mežus un zemi Latgalē.
Tālr. 26544864, 29215325.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas un gaļas šķirnes lopus.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

Ceturtdien, 20. septembrī, z/s “Flaveri” pārdos labas dējējšķirnes 4-5 mēn. vecas vīstīņas dažādās krāsās un gališus. Var pasūtīt lielas pīles un paipalu olas. Pārdošanas sezona drīz beigsies. Tālr. 29419016, 64633875.

Jaunaglonā 8.00, Aglonā 8.15, Aglonas stacija 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēcos 9.05, Aizkalnē 9.25, Kastīrē 9.40, Preiļos 10.00, Pilišķos 10.35, Vārkavā 10.45, Vecvārkavā 10.55, Rimicānos 11.10, Starēs 11.25, Rožupē 11.40, Livānos 11.55, Jaunsilavā 12.25, Turkos (pieturā) 12.40, Rudzātos 12.55, Priekuljos 13.10, L. Anspokos 13.25, Smelteros 13.40, Polkoronā 13.55, Stabulniekos 14.10, Riebiņos 14.20, Silajānos 14.35.

Jūsu uzņēmuma reklāma laikrakstā “Novadnieks” ir labs veids, kā piesaistīt jaunus klientus! Nāciet uz redakciju Brīvības ielā 14, Preiļos. Zvaniet pa tālr. 65307057. e-pasts novadnieks@inbox.lv.

PĒRK METĀLLŪŽNUS, LIETOTU LAUKU TEHNIKU UN AUTO.
Griežam uz vietas, sveram.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 25969839.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdi esam kopā ar Indru Artemjevu, izvadot TĒTI mūžībā.
Biedrības “Baltā māja” kolektīvs

Lai sapnis balts viņa dvēseli aijā un klusais miers ar saviem spārnēm sedz...

Skumju brīdi esam kopā ar Rodrigo, Raivo, Inti un Ivitu Lūšiem, no BRĀĻA atvadoties.
Rožupes pamatskolas 5. un 9. klases skolēni, audzinātājas

Mākslinieku ģimenes izstāde Rīgā

Rīgā, «Krievu nama» izstāžu zālē atklāta livāniešu — Kuļgajevu ģimenes izstāde «Cool Guys». Izstādē iekļauti dzīvesbiedru Svetlanas un Mihaila, kā arī meitas Jeļenas, dēla Maksima, vedeklas Jūlijas darbi, kas tapuši pēdējos 12 gados. Vieni vien ar vecāku un vecvecāku darbiem skatāmi arī desmitgadīgās Anastasijas zīmējumi.

1975. gadā tālajā Urālu pilsētā Nižnij Tagilā satikas divi jauni cilvēki, topoši mākslinieki. Mihails mācījās rūpniecisko dizainu, bet Svetlana apguva akmens apstrādi. Daugavpils meitene uz Urāliem bija devusies romantikas meklējumos. 1977. gadā abi jaunie ļaudis izveidoja kopīgu ģimeni.

No tiem laikiem aizritējuši daudzi gadi. Dzīvesbiedri uzbūvēja savu māju, izaudzināja divus bērnus — Maksimu un Jeļenu. Pārcieta deviņdesmito gadu krīzi, kad cilvēki bija aizņēmti ar izdzīvošanas lietām un māksla nevienu neinteresēja. Tajos gados abi mākslinieki sāka nodarboties ar vizuālo reklāmu, un šī nodarbe laika gaitā kļuva par ģimenes biznesu.

Sekojojot vecāku piemēram, arī bērni sāka aizrauties ar mākslu. Īpaši Maksims, kurš bērnībā daudz zīmēja, piedalījās olimpiādēs, pabeidza mākslas skolu. Pēc tam viņš mācījās Saules skolā Daugavpilī, kur ieguva divus — mākslinieciskās koka apstrādes un datorgrafikas — diplomus. Saules skolā Maksims satika Jūliju, kuras skaistums, bagātā iekšējā pasaule un talants viņu apbūra. Drīz vien Kuļgajevu četru cilvēku ģimene kļuva lielāka, jo tai pievienojās vedekla Jūlija. Izrādījās, ka arī

● Maksima Kuļgajeva dzīvesbiedres Jūlijas darbi izstādē «Cool Guys», Rīgā «Krievu namā».

viņas mamma organiski iekļaujas radošo cilvēku saimē, vēl jo vairāk tāpēc, ka visus pieaugušos vieno kopīgs dārgums — mazmeitiņa Anastasija, kura arī aizraujas ar mākslu. Meitiņu audzinot, tētis un mamma sekmīgi studēja Daugavpils Universitātē.

Savukārt Jeļena pabeidza Rīgas mākslas skolas ādas mākslinieciskās apstrādes

nodaļu, un tagad studē Daugavpils Universitātē, ko gatavojas drīzumā absolvēt. Viņa strādā kopā ar brāli un Jūliju.

2001. un 2011. gadā Kuļgajevu ģimenes izstāde notika Livānos, 2001. gadā — Daugavpilī. Bez tam mākslinieku darbi bijuši skatāmi pilsētas un reģiona izstādēs. Katrs darbojas savā žanrā, tāpēc «Krievu namā» skatāma daudzveidīga izstāde. Svetlanai

tuva datorgrafika un gleznošana (abstrakcija), Mihails aizraujas ar ainavu akvareļiem, Jeļena izstādē piedalās ar gleznojumiem, grafiku, Maksims — ar datorgrafiku. Viņa dzīvesbiedre Jūlija izstādē piedalās ar grafiku un gleznojumiem. Mazās Anastasijas darbi ir zīmēti ar krāsu zīmuliem. Izstādē skatāmi arī Anastasijas un Jūlijas kopīgi darbi.

Saimniecībā viss noder

Kad vasara un bagātais rudens garām, dikti kārosies ko garšīgu un veselīgu. Lai būtu, ko galdā likt, nākas parūpēties jau tagad, kad dārzos ir pārpilnība. Lūk, dažādi padomi.

Vinogu lapu tīteņi

No vinogulājiem nolasa glītas, vidēji lielas lapas. Noskalo un liek katlā. Pārlej ar verdošu ūdeni, mazliet patur, tad ūdeni nolej. Pēc blanšēšanas lapas kļūst mīkstas un elastīgas. Tās saloka un pilda izkaršētās puslitra, litra vai trīslitru burkā.

Pagatavo marinādi. Uz diviem kilogramiem lapu ņem 500 g galda etiķa (9%) un ēdamkaroti sāls. Uzvāra un verdošu pārlej burciņās iepildītajām vinogu lapām. Jāraugās, lai šķidrums tās pilnīgi nosedz. Burkas aizskrūvē ar metāla vāciņiem un uzglabā pagrabā vai pieliekamajā.

Izmanto, gatavojot ar gaļu pildītus tīteņus. Maltās gaļas masai pievieno

piparus, sāli, olu un vārītus rīsus. No burciņas ņem pa lapai un izklāj ar labo pusi uz augšu. Uzliek pildījumu un, pārlokot lapas, veido tīteni.

Liek uz pannas sakarsētās taukvielās un apcep. Pārlej ar krējumu un pārkaisa ar sasmalcinātiem ķiplokiem. Uzliek vāku un uz mazas uguns sautē gatavus. Marinētas lapas ēdienam piešķir pikantī skābenu garšu.

Piparmētru sīrups

Dārzā saplūc piparmētru lapas ar visiem kātiem. Noskalo, notecina un sasmalcina. Citronus rūpīgi nomazgā ar karstu ūdeni un ar visu mizu sagriež. Izlasa sēklas. Iegūto masu samaisa ar piparmētrām un uz diennakti atstāj, lai izdalās sula. Tad caur sietu izkāš.

Iegūto šķidrumu lej emaljētā katliņā. Pievieno cukuru attiecībā 1:1. Uzliek uz uguns un maisot karsē, līdz masa sabiezē.

Karstu pilda tīrās burkā un noslēdz ar metāla vāciņiem.

Izmanto ārstnieciskos nolūkos — cukura vietā pievieno liepziedu, aveņu, kumeliņu vai citai tējai.

Svaigas meža ogas

No meža pārnestas brūklenes vai dzērvenes iztīra, saber trīs litru burkā. Katrā burkā virs ogām uzliek tējas svečīti. Aizdedzina un burkai uzskrūvē vāku. Kad beidzas skābeklis, svece noziest.

Šādi saglabātas ogas ziemā garšo kā tikko no meža pārnestas.

Paprika smiltis

Koka kastē ieber sausas smiltis. Vienā kārtā liek gatavas, nebojātas pašu audzētas paprikas pākstis ar visiem kātiņiem. Pārber ar sausām smiltīm. Tā pamišus liek papriku un ber smiltis, līdz kaste ir pilna. Virsējā kārtā liek smiltis. Ideāls uzglabāšanas veids.

Ziemassvētku dzēriens

Parasti dzērienu sāk gatavot ap Jāņiem. Ja dārzā vēl saglabājušās vēlās avenas, glāzi ogu liek divlitru vai trīslitru burkā, pārber ar glāzi cukura un pārlej ar glāzi degvīna. Sakrata, uzliek vāku un novieto pieliekamajā.

Tieši tāpat (katru savā burkā) sagatavo mellenes, ķiršus un plūmes bez kauliņiem, jāņogas, upenes, brūklenes, dzērvenes, pilādžus.

Divas nedēļas pirms Ziemassvētkiem burkā izveidojušos šķidrumus nokāš un samaisa visus kopā.

Kad iegūto dzērienu no stikla karafes ielej liķiera glāzītēs, visa māja smaržo. Tā patiešām ir vienreizēja aromātu un garšu buķete.

Izmantots «Praktiskais Latvietis»